

Slovenski št. 9 v čebelar

letnik CXVIII – september 2016

ISSN 0350-4697

Javna razprava
o novem zakonu
o živinoreji
5. september 2016,
ob 15. uri na ČZS

**Desetletnica medenega zajtrka
z množičnim pevskim zborom**

**Tiametoksam in klotianidin
dokazano škodujeta čebeljim maticam**

Privlačna embalaža – pomemben del prodaje

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle

Z nerjavečo **MEŠALNO PALICO**
lahko mešate sladkorno raztopino kar
v točilu za med. Ustreza premeru soda
52 in 63 cm.

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka:
9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
ob sobotah: 9.00 - 12.00.

ELEKTRIČNI PARNI KUHALNIK VOŠČIN

- izoliran, kar zmanjša toplotne izgube in skrajša čas topljenja voščin
- v notranjo košaro se lahko vloži ca.30 satov
- grelec 2,5 kW/230V.

HLAPILNIK ZA MRAVLJIČNO KISLINO NASSENHEIDER CLASSIC

za pritržitev na satnik in za vse tipe panjev.

TOPILEC POKROVČKOV S TOPLIM ZRAKOM

Enostavno ločevanje medu iz voščenih
pokrovčkov in melicitoznih satov
30° - 90°C, 2,5 kW/230V.

SKLADIŠČNE KONIČNE POSODE ZA MED S HERMETIČNIM TESNENJEM

Zložijo se lahko ena v drugo ali
ena na drugo (maksimalno tri posode),
kar vam omogoča boljšo izrabo prostora.
Na voljo velikosti 25, 35 in 50 kg.

VOLUMETRIČNA ČRPALKA ZA MED IT60

Art.7375

Primerna je
za med,
sirup, mleko, olja,
sokove, omake,
vino...

Opcijsko možen dokup
cevi z ročko za doziranje
sirupa.

HONEYTHERM - sistem za topljenje in fino čiščenje medu

Z dekrystalizacijo medu v Honeythermu
odstranimo kristalizacijska jedra, ki povzročajo
kristalizacijo medu.

S pravilno uporabo se vrednost
HMF v medu ne zviša.

Kapaciteta: 8 - 16 kg medu/uro.

LOGAR TRADE d.o.o.

Poslovna cona A 41, SI-4208 Šenčur
Tel.: 04 25 19 410, info@logar-trade.si
www.logar-trade.si

**NAROČENO
BLAGO
VAM LAHKO
ODPOŠLJEMO
S PAKETNO POŠTO.**

UVODNIK

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji!

Člani komisije UO ČZS za ekonomiko čebelarstva smo se 24. maja 2016 zbrali na svoji prvi redni seji. Skoraj idilična sestava komisije, kajti njeni člani smo iz različnih delov

naše domovine, različnih osnovnih poklicev in starosti, mlajši in starejši po stažu v čebelarstvu, klasični in ekološki čebelarji, mali in veliki, stacionarni in prevaževalci, je v našem pogovoru pokazala, da imamo voljo, znanje, izkušnje ter obveznost, da delamo v skladu s poslanstvom, ki nam je bilo zaupano.

Glede na številčnost čebelarjev – od ljubiteljskih do velikih proizvajalcev čebeljih pridelkov – lahko rečemo, da so motivi za ukvarjanje s to dejavnostjo različni, vendar je eden skupen vsem: vsak čebelar ljubi čebele, naravo in vse, kar se v njej dogaja.

Že tu najdemo skupni imenovalec s t. i. mehki-mi dejavniki ekonomije, tj. opravljanje splošne družbene koristi z opravevanjem rastlin in sadnega drevja. Čeprav je čebelje opravevanje rastlin kvantitativno težko merljivo, že zaradi tega lahko rečemo, da čebelarji opravljajo pomembno poslanstvo.

Ekonomičnost čebelarjenja je odvisna od stroškov – predvsem porabljenega časa – in uspešnosti prodaje. Pri tem si lahko pomagamo samo z znanjem, ki je prvi pogoj za doseganje kakovosti v pridelavi in za uspešno promocijo prodaje čebeljih pridelkov.

Dilema, ali čebelariti v AŽ- ali v nakladnem panju, zaradi vse očitnejših podnebnih sprememb v naši domovini ni več relevantna. Ker več kot 90 odstotkov čebelarjev čebelari v AŽ-panju, ločimo lahko le dobre in slabe čebelarje. Zato bi bilo smotno pripraviti smernice za izboljšanje tehnologije čebelarjenja v AŽ-panju, kajti le tako bomo dolgoročno lahko konkurirali svetovnim trendom v pridelavi kakovostnih čebeljih pridelkov.

Posebno skrb bomo namenili obravnavi različnih predlogov in pobud s terena ter strategiji trženja slovenskega čebelarstva.

Člani komisije za ekonomiko smo UO ČZS že predlagali sprejetje sklepa o zvišanju priporočenih cen za čebelje pridelke, priporočenih cen medu, vključenega v SMGO, in priporočenih cen čebeljih pridelkov ekološke pridelave za leto 2016 za 5 odstotkov, zaokroženo na 0,50 EUR. Z najboljšimi željami pozdravljamo vse čebelarje in čebelarje.

Miroslav Rožman,

predsednik komisije UO ČZS za ekonomiko

Fotografija na naslovnici: Čebela pristaja na cvet. Zlato priznanje – fotografija z mednarodnega natečaja čebelarske fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2015.

Foto: Simon Kovarič, Slovenija

UVODNIK

Miroslav Rožman	289
OBVESTILA ČZS	290
IZ ZNANOSTI IN PRAKSE	
Dr. Maja Smodiš Škerl: Thiametoksam in klotianidin dokazano škodujeta čebeljim maticam	292
Mag. Andreja Kandolf Borovšak: Zagotavljanje sledljivosti – pogoj za dajanje čebeljih pridelkov v promet	295
Mag. Andreja Kandolf Borovšak: Med – cenjeno in zaupanja vredno živilo	296
Tanja Magdič: Privlačna embalaža – pomemben del prodaje	297
Franc Šivic in Vladimir Fajdiga: Novice iz sveta	298
SONARAVNO ČEBELARJENJE	
Mitja Zupančič: Ekološko čebelarstvo v Sloveniji	300
IZ PRAKSE ZA PRAKSO	
Viktor Kapl: Nadstrešek za nakladno čebelarjenje	303
DELO ČEBELARJA	
Jura Justinek: Čebelarjeva opravila v septembru	304
ZDRAVJE ČEBEL	
Kerrin Zielke: Napadalni sev virusa ogroža čebele	307
JEZIKOVNI KOTIČEK	307
SMGO	
Nataša Lilek: Vključevanje v sheme višje kakovosti (1. del)	308
ČEBELJE PAŠE	
Nataša Klemenčič Štrukelj: Ko ajda na polju zacveti – letos na več kot 4000 hektarjih!	310
APITERAPIJA	311
ČEBELARSKI TURIZEM	312
ZGODOVINA ČEBELARSTVA	313
OBLETNICE	314
DOGODKI IN OBVESTILA	316
OBVESTILA CZS	320
MALI OGLASI	323
V SPOMIN	328

INDEX

EDITORIAL

Miroslav Rožman	289
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK	290
Maja Smodiš Škerl, DSc: Thiametoxam and Clothianidin Proven to Harm Queen Bees	292
Andreja Kandolf Borovšak, MSc: Ensuring Traceability – A Prerequisite for the Placing Bee Products on the Market	295
Andreja Kandolf Borovšak, MSc: Honey – Appreciated and Trustworthy Foodstuff	296
Tanja Magdič: Attractive Packaging – an Important Part of Sales	297
Franc Šivic and Vladimir Fajdiga: World News	298
ORGANIC BEEKEEPING	
Mitja Zupančič: Organic Beekeeping in Slovenia	300
PRACTICAL ADVICE FOR PRACTICAL USE	
Viktor Kapl: Roof for Box Hive Beekeeping	303
BEEKEEPER'S WORK	
Jura Justinek: Beekeeper's Tasks in September	304
BEE'S HEALTH	
Kerrin Zielke: Aggressive Strain of Virus Threats Bees	307
LINGUISTIC SECTION	307
ŠHPGI	
Nataša Lilek: Inclusion in the Schemes of Higher Quality (Part I.)	308
HONEYBEE FORAGE	
Nataša Klemenčič Štrukelj: When Buckwheat Field Blooms – This Year on More Than 4000 Hectares!	310
APITHERAPY	311
BEEKEEPING TOURISM	312
HISTORY OF BEEKEEPING	313
ANNIVERSARIES	314
NEWS AND EVENTS	316
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA	320
SMALL ADS	323
IN MEMORIAM	328

ČEBELARSKI CENTER GORENJSKE

Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu pripravlja v sodelovanju s Čebelarskim centrom Gorenjske (CRIC) in ČD Radovljica

DAN MEDU V KULINARIKI

MED NAS POVEZUJE

Prireditev bo v soboto, 17. septembra 2016, od 10. ure naprej, v Čebelarskem centru Gorenjske v Lescah

PROGRAM PREDAVANJ:

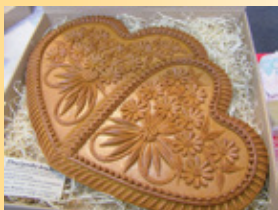
10.00 Vse o medu in senzorično določanje vrste medu z delavnico – mag. Andreja Kandolf Borovšak ter terenska svetovalca Janez Markič in Tomaž Pintar.

11.30 Predstavitve različnih jedi z medom in degustacija – Marija Arh Ivanšek, učiteljica praktičnega pouka in dijaki Srednje gostinske šole Radovljica.

14.30 Dobre možnosti do znanja: čebelarstvo in uporaba medu v kulinariki na Biotehniški šoli Naklo z degustacijo ajdove medene torte – Majda Kolenc Artiček.

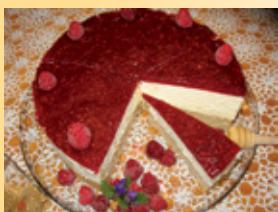
15.30 Predstavitve različnih jedi z medom in degustacija – Marija Arh Ivanšek, učiteljica praktičnega pouka in dijaki Srednje gostinske šole Radovljica.

16.30 Apiterapija in kaj vse nas lahko čebela nauči o življenju – Aleš Süssinger.

Spremljevalni program bo potekal ves dan:

- Tržnica z bogato ponudbo čebeljih pridelkov in izdelkov;
- Prikaz mešanja in pokušnja medenih koktajlov Edina Halačevića, svetovnega podprvaka v kategoriji aperitivnih koktajlov 2012;
- Tekmovanje v določanju vrste medu;
- Ustvarjalne delavnice za otroke: izdelava čebelic iz gline, izdelava dražgoških kruhkov;
- Organizirani ogledi apiterapevtskega čebelnjaka in čebelarskega centra s predstavitvijo čebelarstva.

Ste že pokusili:

bučkine zvitke s kozjim sirom in medom, pikantne medene goveje sesekljane kroglice, štruklje z rdečim zeljem, medom in hruškami, ajdov kruh z orehi in medom, medeno ajdovo torto, medene koktajle ...?

Obiščite nas na Dnevu medu v kulinariki, ko boste vse to in še več lahko pokusili brezplačno!

Na dogodek še posebej vabimo vse čebelarje in jih pozivamo, naj s seboj prinesejo vzorec letošnjega medu. Pomagali jim bomo določiti vrsto medu ter jim svetovali pri vključevanju v sheme kakovosti ...

Ne zamudite priložnosti za druženje, zabavo, odkrivanje novih spoznanj, izmenjavo medsebojnih izkušenj ter za povezovanje čebelarjev in vseh ljubiteljev medu!

VABLJENI! VSTOP PROST!

Desetletnica medenega zajtrka z množičnim pevskim zborom

Letos bo minilo že deset let, odkar čebelarji uspešno izvajamo akcijo Tradicionalni medeni zajtrk. Začeli smo jo leta 2006 z dobrodelno akcijo in zgibanko Čebelica moja prijateljica. Od takrat čebelarji vestno obiskujemo vrtce ter jim podarjamo med za zajtrk, marsikje pa čebelarji z medom oskrbijo tudi osnovne šole. Tako vrtci kot osnovne šole so našo akcijo sprejeli z odobravanjem in medeni zajtrk se je marsikje razvil v veliko več. Nastali so številni projekti in zgodbe, ki otroke v osnovnih šolah in vrtcih na prijeten način, prek igre in različnih dejavnosti seznanjajo s pomenom čebel, čebelarstva in ohranjanja okolja ter s čebeljimi pridelki.

Letošnjo desetletnico bomo **tretji petek v novembru** zaznamovali na poseben način. Vse osnovne šole, vrtce, pevske zборе, glasbene šole, domove za starejše, kulturne domove, državni zbor, ministrstva ... bomo povabili, naj na ta dan vsi ob isti uri zapojejo Slakovo pesem Čebelar. Poleg tega bomo na vse radijske postaje in TV-hiše naslovili prošnjo, naj ob isti uri predvajajo to pesem ... Naš cilj je, da bi ob isti uri vsepovsod zvenela ta čebelarska pesem. Vse bomo tudi prosili, da nam sporočijo, koliko pevcev je prepevalo pesem, tako da bomo po dogodku lahko objavili, kako številčen pevski zbor smo ustvarili.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Vabilo na javno razpravo o zakonu o živinoreji

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je začelo pripravljati nov zakon o živinoreji. V prvi fazi je Biotehniški fakulteti naložilo, da zanj pripravi strokovna izhodišča. V pripravo izhodišč je dejavno vključena tudi ČZS, zato bo o tem pripravila javno razpravo. Čebelarje in drugo zainteresirano javnost

vabimo, da se v ponedeljek, 5. septembra 2016, ob 15. uri, v prostorih ČZS udeležijo javne razprave o pripravi strokovnih izhodišč za novi zakon o živinoreji. Prejete predloge bomo obravnavali pri pripravi naših strokovnih izhodišč.

Dr. Peter Kozmus, strokovni vodja PRO

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure, sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

GSM: 051 / 348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelski-center.si

Zaščitna oprema za čebelarjenje
Posode in točila za med
Sladkor in sladkorne pogače, sirup za čebele

Nudimo vam:
Voščene šatnice AŽ, LR
Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3
Drobni pribor

Kozarce za med
Pokrovčke s čebeljimi motivi
Stekleničke za propolis
Steklenice raznih oblik in velikosti
Kartonsko in plastično embalažo

Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti, pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

Delovni čas:

Pon., sre., pet. odprto od 9h - 17h

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

Tiametoksam in klotianidin dokazano škodujeta čebeljim maticam

Maja Smodiš Škerl*, smodismaja@gmail.com

Oktober lani je svetovno priznana znanstvena revija *Nature* objavila prve pomenljive ugotovitve škodljivega vpliva neonicotinoidnih pesticidov na čebelje matice. Doslej so znanstveniki preučevali zgolj vpliv neonicotinoidov na delavke in družine. V zadnjem desetletju se odmiranje čebeljih družin – poleg drugih možnih vzrokov – pojavlja zlasti zaradi omenjene skupine sistemskih pesticidov. Družine slabijo in odmirajo zaradi oslabiljene zmožnosti zaleganja matice ali celo njenega odmrtja, na to pa brez dvoma vpliva jo škodljive koncentracije kemičnih spojin v okolju.

Slaba kakovost matic?

V skupini raziskovalcev pod vodstvom dr. Geoffreya R. Williamsa na inštitutu Univerze v Bernu v Švici so želeli dokazati škodljivost neonicotinoidov za matice. Kot prvi so dokazali, da v okolju najdene koncentracije neonicotinoidov, npr. imidakloprid in tiametoksam, v fazi razvoja matice izjemno škodujejo njenim spolnim organom, posledica tega pa je zmanjšana sposobnost zaleganja in celo prezgodnje odmrtje matice. Primerljive objave prejšnjih raziskav čmrcljev in medonosne čebele kažejo, da so družine zaradi vpliva neonicotinoidov vzrejale manj matic in da se je v čebeljih družinah zaradi enakih vplivov večkrat pojavljalo preleganje. Teh pojavov si raziskovalci niso znali pojasniti. Zastavili so si vprašanje, zakaj se na celotni severni polobli množično pojavljajo matice slabe kakovosti.

Švicarji (Inštitut za zdravstveno varstvo čebel Univerze v Bernu in Švicarski raziskovalni center v Bernu) so skupaj s kanadskimi (Oddelek za biologijo Univerze Acadia v Novi Škotski) in južnoafriškimi raziskovalci (Oddelek za zoologijo in entomologijo Univerze v Pretoriji) izvedli poskus s čebeljimi maticami. Predpostavili so, da izpostavljenost tolikšnim koncentracijam omenjenih kemičnih spojin, kot se pojavljajo v okolju, značilno zmanjša aktivnost matice zaradi spremenjenega vedenja, anatomske zgradbe organov za razmnoževanje in fiziološkega delovanja. Tako so matice že med njihovim razvojem izpostavili delovanju tiametoksama in klotianidina, torej aktivnih učinkovin, ki ju uporabljajo v kmetijstvu in za katere zdaj v Evropski uniji zaradi dvomljive varnosti velja dveletna prepoved uporabe. Med poskusom so

opazovali matice štiri tedne po izleženju. Na koncu poskusa so žrtvovali preživele matice in pregledali njihove notranje spolne organe.

Potek poskusa z maticami

Raziskovalci so poskus izvajali od maja do septembra leta 2013 v mestu Bern v Švici. V prvih dneh maja so določili šest poskusnih družin s sestrskimi maticami kranjske čebele (*Apis mellifera carnica*). V vsaki družini je bila sezoni primerna količina odraslih čebel, zalege in zalog hrane (med in fermentiran cvetni prah). Pripravili so mešanico medu in cvetnega prahu v razmerju 3 : 1 ter ji dodali 4 ppb (4 $\mu\text{g/l}$) tiametoksama in 1 ppb (1 $\mu\text{g/l}$) klotianidina. To je okoljsko relevantna koncentracija, ki je bila potrjena v cvetnem prahu poljščin, pri katerih so uporabili omenjeni sredstva. Vsaki poskusni družini so 36 dni vsak dan dodajali po 100 g cvetnega prahu. S tem so zagotovili zadostno število mladih čebel, ki so med vzrejo matic izpostavljene delovanju pesticidov. Matice so vzrejali na standardne načine in jih vstavili v plemenilnike, v katerih so naselili mlade delavke in jih oskrbovali s sladkorno pogačo. Med poskusom so opazovali skupino 29 matic, ki so bile izpostavljene pesticidom, za kontrolo pa še 28 matic, ki pesticidom niso bile izpostavljene. Vhode v plemenilnike (Slika 1) so opazovali dva tedna, vsak dan med 11. in 17. uro, to je v običajnem obdobju izletov matic. Po začetnem 14-dnevem opazovanju vhoda

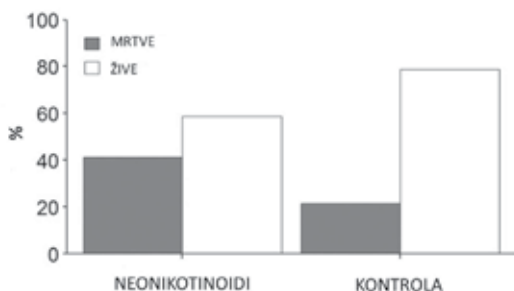
Slika 1: Poskusni plemenilniki so opremljeni s prilagojenim vhodom, sestavljenim iz ploščate plastične posodice in matične rešetke, tako da je na njem mogoče opazovati izhode matic in njihovo vrnitev.

* Dr.

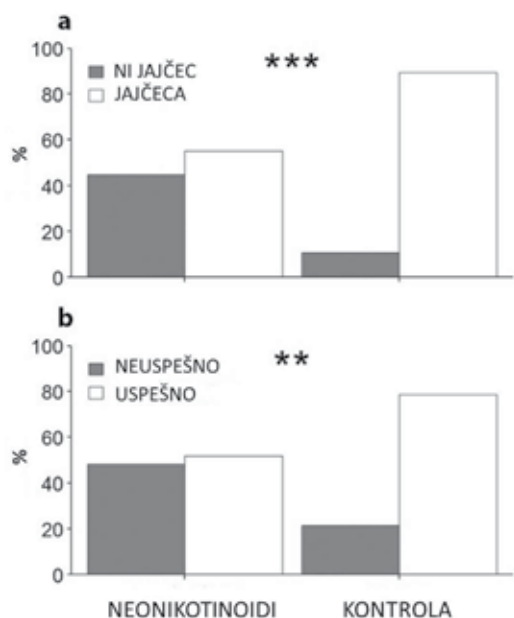
so še dva tedna spremljali navzočnost matice in delavk na satju. Poskus je trajal mesec dni. Preživel je 16 matic, ki so bile izpostavljene pesticidom, in 22 kontrolnih. Vse so prenesli v laboratorij in pregledali njihove spolne organe, tj. semensko mošnjo in jajčnike. Določili so število semenčic in njihovo viabilnost (sposobnost oploditve jajčeca) ter število jajčnih cevk v jajčnikih.

Potrjene posledice delovanja neonikotinoidov

Rezultati raziskave so pokazali, da med skupino, ki je bila izpostavljena pesticidom, in kontrolno skupino ni bilo razlik glede uspešnosti vzreje. A po samo štirih tednih opazovanja mladih matic je v prvi

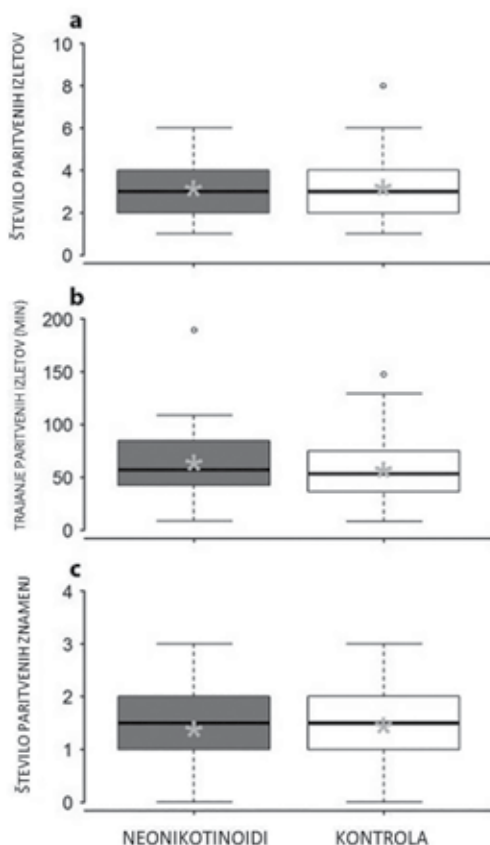

Slika 2: Odstotek matic, ki so preživele štiri tedne. Med tretiranj ni značilnih razlik. * $P \leq 0,1$, ** $P \leq 0,05$, *** $P \leq 0,01$ (primerjava s kontrolno skupino).

Slika 3: a) Odstotek matic, ki so zalegale jajčeca. b) Odstotek matic, ki so živele od začetka do konca poskusa in zalegale oplojena jajčeca (= uspešno). Značilne razlike med tretiranj so označene s * $P \leq 0,1$, ** $P \leq 0,05$, *** $P \leq 0,01$.

skupini preživel kar 25 odstotkov manj matic kot v kontrolni skupini (Slika 2). Na Sliki 3a vidimo, da so matice zalegale za 38 odstotkov manj jajčec in da se je značilno zmanjšala njihova uspešnost (za 34 odstotkov), to pa pomeni, da so še živele in vzrejale delavsko zalego (slika 3b). Med opazovanjem paritvenega izleta niso ugotovili razlik v številu izletov, trajanju in številu paritvenih znamenj na zadkih matic (Slika 4a, 4b, 4c, Slika 5). Pri preživelih maticah, ki so bile izpostavljene pesticidom, so opazili značilno povečanje jajčnikov za skoraj 7 odstotkov, za 20 odstotkov manj shranjenih spermijev in za 9 odstotkov manj tistih, ki so še bili viabilni (sposobni preživetja in oploditve, Slika 6). Pri preživelih maticah, ki so zalegale jajčeca, je zanimiva ugotovitev, da pri njih ni bilo značilnih povezav med maso izleženih matic, velikostjo jajčnikov ter številom in viabilnostjo spermijev. Razlik glede omenjenih lastnosti prav tako ni bilo med maticami, ki so bile izpostavljene pesticidom, in kontrolno skupino matic.

Slika 4: a) Odstotek paritvenih izletov matic. b) Skupno trajanje paritvenih izletov matic. c) Število znakov parjenja. Med tretiranj ni bilo razlik. * $P \leq 0,1$, ** $P \leq 0,05$, *** $P \leq 0,01$ (primerjava s kontrolno skupino).

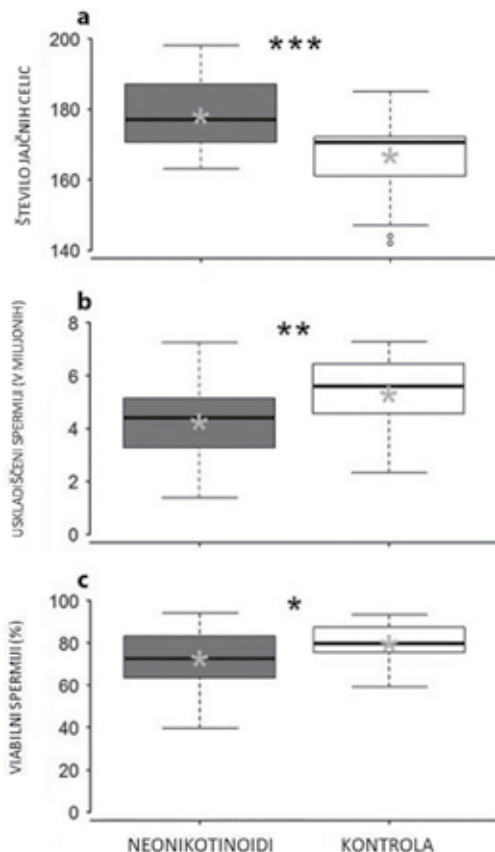
Slika 5: Označene matice so ob vrnitvi s paritvene- ga izleta evidentirali na vhodih v plemenilnike; pu- ščica označuje paritveno znamenje na zadku.

Rezultati so prvič pokazali možne vzrode zara- di izpostavljenost koncentracijam tovrstnih pesti- cido v naravi. Mesec dni trajajoče opazovanje matic po njihovem izleganju je bilo sicer krajše kot pri prej- šnjih raziskavah, kljub temu pa so bili opazni značilni vplivi pesticidov na anatomsko in fiziološko sestavo njihovega telesa, ne pa tudi na njihovo vedenje, pri katerem bi omenjeni pesticidi lahko vplivali na večjo umrljivost oziroma na slabo zaleganje jajčec. V opa- zovanem obdobju ni bilo zaznati vpliva na uspešnost izleganja matic, vendar se opazovane matice, kot ka- že, niso uspešno prašile s troti ali pa so se prašile, a zaradi nekega notranjega razloga niso začele zale- gati oplojenih jajčec. Pesticidi prav tako niso vplivali na pogostnost in trajanje izletov matic, saj glede tega med skupinama ni bilo razlik.

Znano je, da je življenjska doba matic v veliki meri odvisna od primernega razvoja do spolne zrelosti, od sprememb v zgradbi in delovanju telesa ter od vede- nja matic, ki se pojavi po njihovi uspešni paritvi s troti. Negativni vplivi v družini v tem občutljivem obdobju po- gosto vodijo do preleganja slabotnih matic. V skupini matic, ki so bile izpostavljene pesticidom, so bili jajč- niki presenetljivo povečani, značilno pa sta se zmanj- šala število in kakovost semenčic v njihovi semenski mošnji. Avtorji te spremembe razlagajo kot verjetno posledico vpliva omenjenih neonicotinoidov na pove- čano vzburjenost živčnih povezav, zaradi česar je med parjenjem zmanjšana sposobnost prenosa in shranje- vanja trotovnih semenčic. Zadostna količina semen- čic v semenski mošnji je zagotovilo za preživetje matic, saj jih v nasprotnem delavke kmalu preležejo.

Zdrava matica je ključnega pomena za obstoj čebelje družine

Eden izmed možnih vzrokov za povečano odmi- ranje čebeljih družin v Severni Ameriki in Evropi je gotovo slabo zdravstveno stanje matice. Raziskava švicarskih raziskovalcev potrjuje, da neonicotinoidi vsaj delno škodujejo maticam in povzročajo odmira-

Slika 6: a) Velikost jajčnikov in število jajčnih celic pri matic. b) Število semenčic, shranjenih v semenski mošnji matic. c) Odstotek viabilnih semenčic, shra- njenih v semenski mošnji matic. * $P \leq 0.1$, ** $P \leq 0.05$, *** $P \leq 0.01$ (primerjava s kontrolno skupino).

nje čebeljih družin. Skrb zbujajoče je, da se slab raz- voj matic pojavi prav zaradi vpliva neonicotinoidov, ki mladi matice onemogočajo zaleganje oplojenih jaj- čec, iz katerih se bodo razvile delavke ali matice. Oba osebka sta zelo pomembna za preživetje dru- žine, še posebej ob pojavu preleganja matic. Divje čebele, ki živijo v združbah, so ob morebitni izgubi matice prepuščene same sebi, to pa lahko povzroči odmrtje celotne družine. Zdaj veljavna priporočila za ocenjevanje varnosti pesticidov za čebele ne upo- štejavajo vplivov na sposobnost razmnoževanja čebel.

Znano je, da je matica ključnega pomena za pre- živetje družine, prav tako pa tudi, da je zelo občutljiva in ranljiva na okoljske razmere. Zaradi tega pomemb- nega razloga je treba v prihodnosti nujno razviti nači- ne, kako pravočasno zaznati in oceniti odzive matice na stres, ki ga povzročajo pesticidi. ■

Vir: Williams, G. R., in sod. (2015): Neonicotinoid Pesti- cides Severely Affect Honey Bee Queens. *Sci. Rep.* 5, 14621; doi: 10.1038/srep14621.

Zagotavljanje sledljivosti – pogoj za dajanje čebeljih pridelkov v promet

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Zdaj, ko se sezona čebelarjenja končuje, je prav, da uredimo tudi dokumentacijo, ki jo moramo voditi. Čebelarji, ki svoje pridelke in izdelke dajemo v promet, moramo poleg tega, da upoštevamo dobro čebelarstvo prakso ter da pridelke in izdelke pravilno označimo, izvajati tudi notranji nadzor nad pridelavo naših živil. Za ta namen imamo lahko svoj lasten sistem ali pa se držimo Smernic dobrih higienskih navad.

Temeljni pogoj za prodajo medu in tudi, če čebelarji pridelke samo podarimo, je, da smo registrirani čebelarji in da zagotavljamo sledljivost medu, in sicer ne glede na to, ali pridelamo 1 kg ali 1 t medu. **Tudi če imamo samo tri panje in vsega medu ne porabimo za svojo domačo porabo moramo zagotavljati sledljivost.** To pomeni, da si zapišemo datum in kraj točenja, količino natočenega medu in označitev serije natočenega medu. Serija mora biti označena v zapiskih, na sodih medu te serije in na embalaži medu te serije za prodajo na drobno, v primeru, da roka uporabnosti nismo zapisali z besedami »Uporabno najmanj do«, čemur je sledil točen datum (dan, mesec, leto, temveč z besedami "uporabno najmanj do konca"). Vedeti moramo tudi, koliko medu posamezne serije smo že prodali in kakšna je še zaloga. Zapiske lahko vodimo na različne načine. Za evidenco lahko uporabimo dobavnice, račune, elektronske evidence, evidence v blokih ali pa jih sproti pišemo v **obrazec št. 3** iz Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu. Če medu ne prodamo končnim porabnikom, si moramo zapisati tudi kupce (npr. 300 kg L12013 Tuš ...).

Primer vodenja sledljivosti:

1. Mesto in/ali kraj paše: Ljubljanski vrh
2. Datum in kraj točenja: 13. 5. 2016, Lukovica
3. KOLIČINA medu: 300 kg
4. VRSTA medu (mnenje čebelarja): cvetlični med
6. Oznaka serije/lot (L): L12013135
8. Datum roka uporabe, označen na embalaži za prodajo na drobno: 31. 12. 2017
9. Kupci medu: 100 kg TUŠ, 100 kg končni porabnik, 100 kg zaloga

Serije medu označimo z veliko črko »L«. Pri majhnih čebelarjih je navadno ena serija posamezno točenje. Odločitev o tem, kako boste označevali serijo, je prepuščena vam, pomembno pa je, da v zapisnik

zapišete, kaj serija pomeni in da je označena enoznačno, torej da se nanaša na točno določeno serijo in na nobeno drugo, tudi ne v prejšnjem ali prihodnjem letu.

Pogosto se zgodi, da čebelar serijo označi samo z enim znakom, npr. z 1, prihodnje leto pa med prvega točenja znova označi z 1. Takšno označevanje serije ni ustrezno, saj ne pove nedvoumno, na kateri med se ta serija v resnici nanaša (lahko se npr. nanaša na med iz leta 2015 ali iz leta 2016). Čebelarji pogosto označujejo serijo (lot) živila po dnevu točenja (L3152016), po zaporedju točenja (L113, L212) ali po roku uporabe (L31122018). Če serijo (lot) označite po roku uporabe, morate paziti, da ta ni zapisan kot datum (npr. L31. 12. 2018), temveč kot L31122018.

Priporočamo tudi, da od vsake serije medu shranite po en reprezentativni vzorec, saj boste s tem zavarovali sami sebe. Tako boste npr. ob morebitni pritožbi nad vašim pridelkom imeli v skladišču vzorec tega medu, da ga bodo lahko uporabili kot »protivzorec« za analize. Poskrbite, da bo ta vzorec tudi vzorec resnične serije medu. Če je to mogoče, vzorce odvzamemo na različnih mestih serije (lota) ali pa ga vzamemo iz sredine skladiščne posode – če torej med polnimo v kozarce, shranimo kozarec, ki smo ga napolnili približno na sredini našega dela. Vsake toliko časa oddajte vzorec medu (ali drugih čebeljih pridelkov) tudi v analizo, saj se boste le na ta način prepričali o ustreznosti vaše prakse.

Ob morebitnih napakah medu (npr. če bi v medu našli ostanke kumafose, ki bi presegli dovoljeno količino) imejte vedno pripravljen tudi načrt umika/

* Mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

odpocklica izdelka. To lahko storite z **obrazcem 8** iz Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu.

Čebelarji, ki svoje primarne čebelje pridelke (med, cvetni prah, propolis, vosek) prodajate tudi na tržnici, jih oddajate polnilcem, v trgovine ..., torej tisti, ki svojih čebeljih pridelkov ne prodajate samo na kraju pridelave, morate glede na vašo tehnologijo čebelarjenja izpolniti še preostale obrazce iz Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu in navesti,

katere pridelke prodajate. Tudi ob morebitni predelavi čebeljih pridelkov, čeprav jih prodajate samo na kraju pridelave, ne zadošča zgolj izpolnitev obrazca št. 3, temveč je treba glede na vašo tehnologijo čebelarjenja izpolniti vse obrazce iz Smernic ter navesti, katere pridelke prodajate.

Kakršne koli informacije s tega področja lahko dobite pri svetovalcih za varno hrano Javne svetovalne službe v čebelarstvu. ■

Med – cenjeno in zaupanja vredno živilo

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Med je že od nekdaj cenjeno živilo. V »knjigi življenja« starih Indijancev je veljalo, da se človekovo življenje podaljšuje, če med drugim vsak dan uživa tudi med in mleko. Ko kupec kupi med, pričakuje, da je kupil povsem naravno, nepredelano in zdravo živilo. **Čebelarjeva naloga je, da pridelava kakovosten in varen med, da torej v medu ni škodljivih snovi oz. da je njihova vsebnost v dovoljenih mejah.** Vendar kupec pogosto zahteva več, zahteva med brez kakršnih koli ostankov. Pri sadju se zavedamo, da to lahko vsebuje ostanki pesticidov, če ni ekološko pridelano, v medu pa jih sploh ne pričakujemo.

Vsi čebelarji, ki dajete med v promet, tudi če ga prodajate, morate zagotoviti njegovo varnost in kakovost ter seveda tudi sledljivost. **Če med (in druge čebelje pridelke) prodajate tudi zunaj kraja pridelave, se morate vpisati tudi v Register živilskih obratov.** To najlaže naredite ob sporočanju števila čebeljih družin, ko na dom prejmete obrazec Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, lahko pa tudi z elektronskim obrazcem za sporočanje števila čebeljih družin, ki je na voljo na spletni strani: https://storitve-mkpg.gov.si/dad/sir_javno/w_apis_census.startup.

Čebelarji, ki so vpisani v register živilskih obratov, morajo izpolniti vse obrazce iz Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu, tisti, ki niso, pa obrazec št. 3, ki nam je v pomoč pri zagotavljanju sledljivosti

Foto: Davorin Krakar

medu. Če niste vpisani v register, lahko čebele pridelke prodajate samo na kraju pridelave.

Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu so nam v pomoč pri zagotavljanju varnih in kakovostnih čebeljih pridelkov. Po eni strani je to priručnik o naši tehnologiji, po drugi pa so v njih na enem mestu zbrane vse obveznosti, ki izhajajo iz zakonodaje, in obrazci, ki jih moramo izpolnjevati. Smernice smo pripravili leta 2006, ko je tako v Evropski uniji kot v Sloveniji začela veljati nova zakonodaja s področja zagotavljanja varnosti živil. Po prejšnji zakonodaji je bil končni izdelek preverjen z analizo, tako da so morali uradni veterinarji pred prodajo analizirati vsako serijo medu. Od leta 2006 naprej pa vsak čebelar sam zagotavlja, da prideluje varen med, pri čemer so mu v pomoč Smernice, ki predvidevajo, da čebelar vsake toliko časa svojo prakso preveri z analizami, ni pa potrebna analiza vsake serije medu. Pogostost analize je odvisna od velikosti čebelarstva in seveda tudi od rezultatov analiz, ki pokažejo našo tehnologijo.

Čebelarje pozivamo, naj upoštevajo Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu, skrbijo za redno menjavo satja in se z veterinarji posvetujejo, kako uporabljati zdravila, ki ne puščajo ostankov v čebeljih pridelkih. Tako pridelan med potem ponudite svojim kupcem in tudi otrokom v okviru akcije Tradicionalni slovenski zajtrk. ■

* Mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Foto: Darko Miklavčič

Privlačna embalaža – pomemben del prodaje

Tanja Magdič*, tanja.magdic@czs.si

Čeprav priprave na sezono prodaje čebeljih pridelkov za marsikoga še niso v ospredju, je ta tako rekoč pred vrati. September je mesec, ko moramo biti že povsem pripravljeni na prodajo v jesensko-zimskem obdobju, zato moramo že zdaj poskrbeti za našo ponudbo. Za uspešno prodajo je pomemben videz, zato se moramo potruditi tako pri aranžiranju prodajnega prostora ali stojnice kot tudi pri izbiri embalaže. **Po izkušnjah uspešnih podjetij privlačna embalaža in urejenost prodajnega prostora dokazano vplivata na povečanje prodaje tudi za 75 odstotkov in več.** Embalaža je še posebej pomembna pri prodaji izdelkov, primernih za obdarovanje.

Čebelji pridelki že sami po sebi vsebujejo sporočila o tradiciji, bogastvu, zdravju, naravi, in če jih ponudimo v lični embalaži, postanejo idealno darilo za vsako priložnost. Poskrbeti moramo za unikatno in izvirno embalažo, ki bo kupce privabila že s svojim videzom. Vsebina sama, zlasti če gre za kakovostne proizvode, še dodatno vpliva na odločitev kupcev za nakup. Verjetno ni treba posebej poudarjati, da čebelji pridelki in izdelki, ki so **vključeni v sheme kakovosti**, lahko še dodatno vplivajo na odločitev kupcev! Kadar gre za kakovostne izdelke, namreč za odločitev o nakupu ni odločilna cena. Seveda pa moramo kupcem jasno sporočiti, da so naši čebelji pridelki oz. izdelki kakovostni. **Kupci v prvi vrsti želijo kakovost!**

Verjetno se sprašujete, kakšno embalažo izbrati. Na trgu je voljo kar nekaj primernih možnosti. Za čebelarje pridelke slovenskega izvora je na voljo poseben kozarec, ki ga kupci že dobro poznajo. Ta je gotovo prava izbira za vsakodnevno prodajo ali če želimo nekoga obdariti s kako malenkostjo. Za po-

pestritev naše ponudbe se lahko odločimo še za dodatno darilno embalažo. Ponudba nam omogoča razmeroma pestro izbiro. Ena izmed novejših embalaž so tulci iz lepenke, ki so izdelani posebej za kozarce in steklenice, namenjene samo za čebelarje pridelke in izdelke, tako da s svojim razkošnim videzom poudarjajo njihovo kakovost. Na voljo sta tudi papirnata vrečka in darilni papir v enakem slogu. Embalaža je bila predstavljena na sejmu ApiSlovenija v Celju in je bila zelo dobro sprejeta.

Čebelji pridelki so izvrstno darilo, saj so dar narave. Ker je čebela sinonim za čisto okolje, naj bo tudi embalaža, ki jo izbiramo, kar najbolj naravna. In ne pozabimo: za uspešno prodajo je pomembna tako embalaža kot tudi tisto, kar se skriva v njej. ■

* svetovalka JSSČ za ekonomiko

Novice iz sveta

Nemčija

Zadnjih osem let se članstvo v ČebelarSKI zvezi Nemčije nenehno povečuje. Lani se je število članov povečalo za 6 odstotkov, tako da jih je zdaj nekaj več kot 103.000. Čebelarji so prijavili približno 700.000 čebeljih družin, glede na to pa vsak nemški čebelar povprečno čebelari s 6,8 čebeljimi panji. To je sicer razveseljivo, vendar so zadnje čase za tamkajšnje čebelarstvo velik problem ostanke pesticidov v medu. Vedno pogosteje namreč v njem najdejo ostanke glifosata, tj. herbicida, za katerega številni znanstveniki sumijo, da povzroča raka. Pripravki na podlagi glifosata so dandanes najbolj prodajana skupina pesticidov. Glifosat je herbicid s širokim spektrom delovanja in ga najpogosteje uporabljajo za zatiranje plevela pri pridelavi gensko spremenjenih poljščin, ki so proti njemu odporne. Podjetje Hornbach, v katerem zaščitna sredstva po večini kupujejo vrtničarji, je že napovedalo, da bo iz vseh svoji prodajaln v Nemčiji umaknilo vsa zaščitna sredstva, ki vsebujejo glifosat in neonicotinoide. Anton Hofreiter in Harald Ebner iz stranke Zelenih to odločitev sicer pozdravljata, vendar hkrati opozarjata, da je največji porabnik pripravkov na podlagi glifosata kmetijstvo, saj jih na nemških njivah porabijo približno petsto ton na leto. Ta strup seveda prek hrane zaide v telesa porabnikov in se tam nalaga. Problem ne bo rešen vsaj toliko časa, dokler se bodo strokovnjaki s tega področja prerekli, ali je glifosat rakotvoren ali ne.

Franc Šivic

Vir: GBR (2016): Deutscher Imkerbund legt zu. *Imkerfreund*, št. 4, april, str. 3.

Na nemških njivah porabijo približno petsto ton glifosata letno.

Argentina

Argentinske čebelarje je zajela panika. Tamkajšnje ministrstvo za kmetijstvo je namreč 9. junija letos objavilo novico, da so v sosednji Braziliji odkrili ma-

Foto: Internet

Mali panjski hrošč (Aethina tumida), odkrit v Braziliji

lega panjskega hrošča (*Aethina tumida*), nevarnega sovražnika čebel, ki hudo ogroža tamkajšnje čebelarstvo. Žarišče tega hrošča v okolici San Paula je marca potrdila tudi Svetovna organizacija za zdravje živali (Organizacion Mundial de Sanidad Animal). Argentinsko kmetijsko ministrstvo je od svojih služb zahtevalo, da preverijo, ali se je mali panjski hrošč že pojavil v državi, in če pa ga najdejo, je treba takoj uničiti vsako njegovo žarišče. To velja zlasti za province ob argentinsko-brazilski meji. Hkrati so na mejnih prehodih, na letališčih in v pristaniščih poostriili nadzor nad prometom s čebelami, čebeljimi pridelki in izdelki ter nad čebelarstvo opremo, ki bi izvirala iz sosednje države. Vse, kar prehaja mejo, mora imeti potrdilo, da je bilo ustrezno razkuženo, uvoz živih čebel pa je prepovedan. Prav tako ni dovoljen uvoz tistega svežega sadja, za katerega je znano, da se mali panjski hrošč rad naseli v njem. S temi ostrimi ukrepi želi argentinska vlada obvarovati domače čebelarstvo, kljub temu pa bo to verjetno zelo težko doseči. Še težje se bomo verjetno nevarnega parazita obvarovali v Sloveniji, saj državne meje z Italijo, kjer hroščka po vsej verjetnosti še niso uničili, tako rekoč ni več in na njej tudi ni nikakršnega nadzora blaga.

Franc Šivic

Vir: Cañas, S. (2016): Argentina decreta la alerta sanitaria ante la presencia en Brasil del pequeño escarabajo de las colmenas. *Apicultura Ibérica*, junij.

Italija

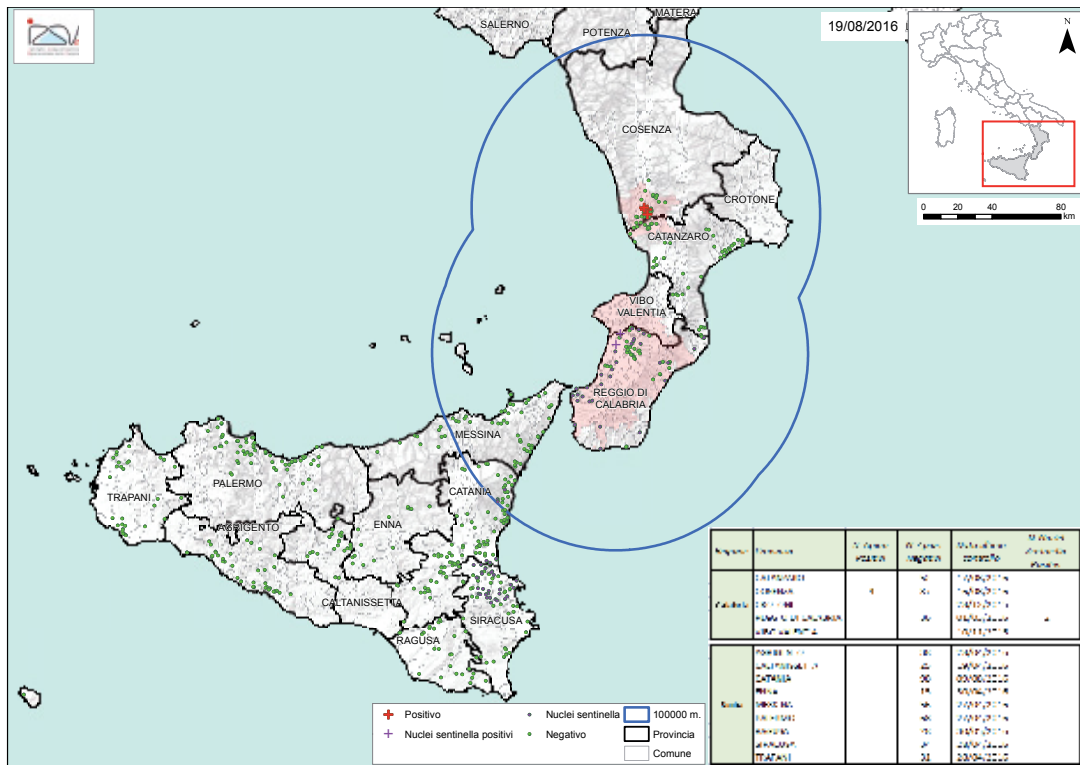

V pokrajini Kalabrija so letos prvič našli malega panjskega hrošča zunaj nadzorovanega območja zapore. Italijansko ministrstvo za zdravje je prek Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE) sporočilo, da so malega panjskega hrošča (*Aethina tumida*) tokrat prvič našli zunaj 100-kilometrskega kužnega kroga, ki so ga okrog izvornega žarišča v kraju Gioia Tauro določili ob pojavu tega škodljivca leta 2014. V kraju Cosenza so namreč v narejencih nekega čebelarja

našli odrasle osebkke malega panjskega hrošča, pozneje pa so na preostalih stojščih tega čebelarja našli tudi njegove ličinke. Uničili so 72 okuženih družin. V okolici doslej niso našli novih žarišč. Evropski čebelarji se zaskrbljeno sprašujemo, ali je širjenje malega panjskega hrošča sploh še mogoče ustaviti. ■

Vladimir Fajdiga

Vir: Dr. Wolfgang Ritter, strokovnjak Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE): www.diebiene.de/beutenkaefer-ausserhalb-sperrbezirk.

Prikaz razširjenosti malega panjskega hrošča na jugu Italije s kužnim krogom na dan 19. 8. 2016

Vir: Internet

Umrl dr. Hermann Pechhacker

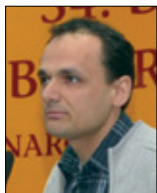
Izvedeli smo, da je v začetku julija letos umrl avstrijski znanstvenik s področja čebelarstva dr. Hermann Pechhacker (13. marec 1939–10. julij 2016). Slovenijo je obiskal leta 2009 in v okviru čebelarskega posveta ApiSlovenija v Celju predstavljal svoj referat o gozdnih pašah. Uredništvo

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKÉ OPREME,
MD OPREMA

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313
tel.: 05 973 05 36 po 15 uri
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

NOVO!
Osmukalniki

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov in sončne toplilnike iz nerjavne pločevine po ugodnih cenah.

Ekološko čebelarstvo v Sloveniji

Mitja Zupančič*, mitja.zupancic@ce.kgzs.si

Ekološka pridelava se vsako leto povečuje tako v Sloveniji kot tudi v svetu, povečuje pa se tudi povpraševanje oziroma poraba ekoloških pridelkov oziroma izdelkov. Del ekološke pridelave je tudi ekološko čebelarstvo, katerega poglobljena načela so tako kot za vse oblike ekološke pridelave in predelave zapisana v uredbah EU za področje ekološke pridelave, seveda pa ima vsaka država članica tudi možnost, da določene, zanjo posebne zahteve, opredeli v svoji nacionalni zakonodaji, vendar ta seveda ne sme odstopati od minimalnih zahtev. Posebnosti, ki so značilne za Slovenijo, so opredeljene v Pravilniku o ekološki pridelavi.

O zakonodaji in minimalnih zahtevah za vzpostavitev ekološkega čebelarstva je bilo veliko napisanega že v prejšnjih številkah Slovenskega čebelarja, na voljo pa je tudi knjižica z naslovom Ekološko čebelarstvo, zato želim v tem prispevku predstaviti razvoj ekološkega čebelarstva v številkah, predvsem z vidika razvoja v minulih letih (kateri čebelarji so glede na število svojih panjev vstopili v sistem) in drugo.

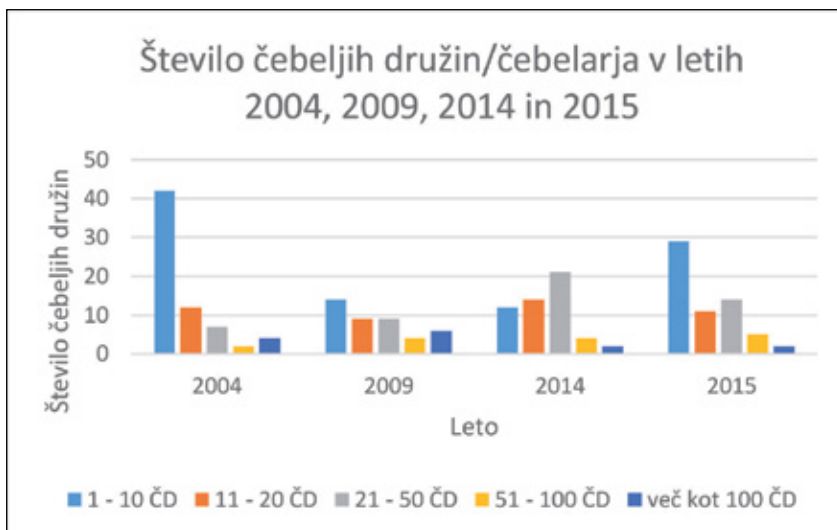
Razvoj ekološkega čebelarstva v Sloveniji

Od vzpostavitve sistema ekološkega kmetovanja/čebelarjenja v Sloveniji je minilo že skoraj 20 let. Skoraj vsa leta sem spremljal razvoj ekološkega čebelarstva, prav tako pa tudi problematiko, ki ga je usmerjala. V tem obdobju mi je spremljanje letnega stanja omogočalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki zbira vse statistične podatke o ekološkem kmetijstvu. Tako so nastali spodnji grafi, ki

prikazujejo minulo obdobje in nam odgovarjajo na nekatera vprašanja v zvezi s tem.

Ugotovimo lahko, da so v ekološko čebelarstvo vključene različne kategorije čebelarjev, tako čebelarji z velikim številom čebeljih družin (več kot 100) kot tudi mali čebelarji (ki čebelarijo z manj kot 10 čebeljimi družinami). Leta 2015 sta bila v ekološko čebelarjenje vključena tudi čebelarja, ki čebelarita z več kot 100 oz. z več kot 200 čebeljimi družinami. Število čebelarjev v posamezni kategoriji se je z leti spreminjalo, najpogosteje v prid tistih, ki čebelarijo z 11–100 panji (Graf 1). Kategorija čebelarjev z več kot stotimi čebeljimi družinami ostaja v vseh obravnavanih letih bolj ali manj nespremenjena. V tej kategoriji sta bila po navadi zgolj dva čebelarja.

Povprečno število čebeljih družin na čebelarja se v celotnem obdobju nekoliko zmanjšuje. Leta 2007 je bilo to število 46, potem pa se je postopno zmanj-

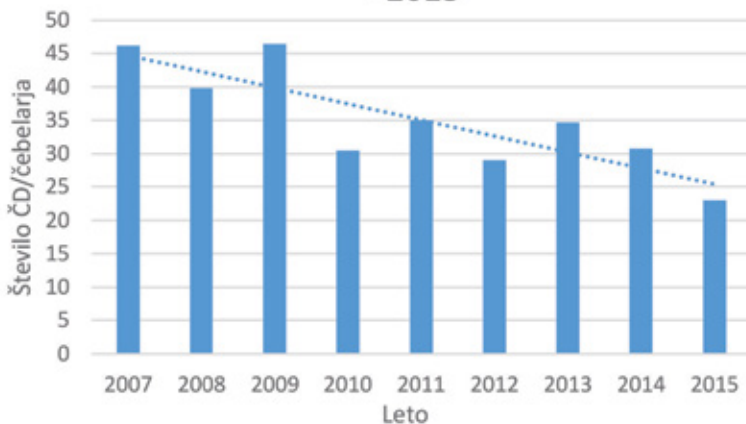
Graf 1: Število čebeljih družin na čebelarja v posameznih obravnavanih letih

ševalo do leta 2010, ko je doseglo število 30, nato pa je nihalo med 30 in 35 čebeljimi družinami na čebelarja.

Pri skupnem številu čebeljih družin ugotavljamo, da med leti obstajajo določena nihanja ter da se skupno število čebeljih družin zmanjšuje do leta 2010,

* svetovalec specialist II za področje ekološkega kmetovanja, KGZS – Zavod Celje

Povprečno št. ČD/čebelarja v obdobju 2007 - 2015

Graf 2: Povprečno število čebeljih družin na čebelarja v posameznih obravnavanih letih

za naslednja leta pa je značilno nihanje med 1600 in 1800 čebeljimi družinami.

V obdobju od leta 2007–2016 je opaziti izrazito povečanje števila ekoloških čebelarjev. Eden izmed morebitnih vzrokov povečanja ekoloških čebelarjev v letu 2016 so verjetno tudi podpore za ekološko čebelarjenje, saj se je njihovo število precej povečalo prav v tem letu. Žal do tedaj, ko je nastal ta prispevek, še ni bilo na voljo podatka o številu čebeljih družin, vključenih v ekološko čebelarjenje v letu 2016.

Slovenija je z novim programskim obdobjem PRP-2014-2020 uvedla podpore za ekološko čebelarjenje. Program razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 vsebuje tudi poseben ukrep EKOLOŠKO KMETOVANJE. Namen ukrepa je spodbujati kmetijska gospodarstva (KMG) za izvajanje do narave prijaznega kmetovanja, ki bo prispevalo k ohranjanju in izboljševanju biotske raznovrstnosti, virov pitne vode, rodovitnosti tal ...

V okviru ukrepa so predvidena tudi plačila/podpore za preusmeritev v prakse in metode ekološkega kmetovanja ali ohr-

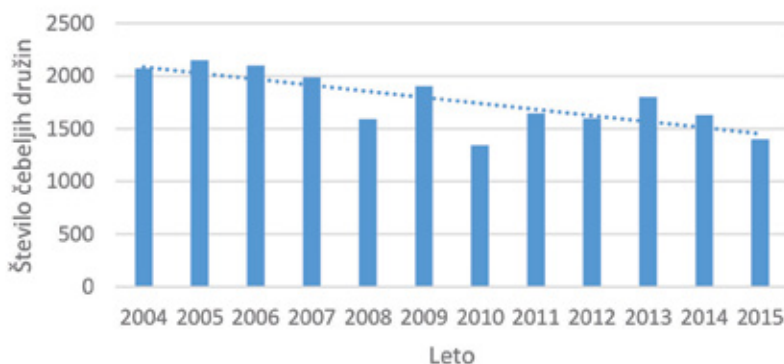
njanje praks in metod ekološkega kmetovanja. Kmetija, ki vstopi v sistem ekološkega kmetovanja, sprva pridobi podporo za preusmeritev v ekološko kmetovanje, pozneje pa za ohranjanje ekološkega kmetovanja na kmetiji. Pri ekološkem čebelarstvu se plačilo ne razlikuje in je enotno tako v fazi preusmeritve kot tudi pozneje v obdobju ekološkega čebelarjenja. Vsak ekološki čebelar prejme 22,31 evra/čebeljo družino/leto, in sicer na podla-

gi stanja, ugotovljenega na dan kontrole.

Vsi podrobni pogoji ukrepa Ekološko kmetovanje za leto 2016 so opredeljeni v Uredbi o ukrepih kmetijsko-okoljskih podnebnih plačil, ekološko kmetovanje, ... za obdobje 2014–2020, Ur. l., št.16/2016. Za podrobnejše informacije pa povprašajte kmetijskega svetovalca na vašem območju.

Če želite vstopiti v sistem ekološkega čebelarjenja in pridobiti navedeno plačilo, se lahko vanj vključite vsako leto do 31. decembra vse do konca programskega obdobja. Seveda je treba prej urediti registracijo kmetijskega gospodarstva na upravni enoti in pridobiti številko KMG-MID ter se vpisati v re-

Št. čeb. družin v ekoloških čebelarstvih v posameznem letu v obdobju 2004 - 2015

Graf 3: Skupno število čebeljih družin v posameznih obravnavanih letih

Graf 4: Število ekoloških čebelarjev v obdobju 2007 – 2016

gister kmetijskih gospodarstev (RKG), vendar je večina čebelarjev to že uredila. Prijava do omenjenega datuma v letu je eden izmed poglavitnih pogojev za pridobitev plačila oziroma za oddajo zahtevka v prihodnjem letu. Prijavite se pri eni izmed treh kontrolnih organizacij za ekološko kmetovanje, z njo sklenete pogodbo ter spomladi oddate zbirno vlogo na eni od izpostav za kmetijsko svetovanje, kjer boste še pred tem izdelali program aktivnosti in oddali zahtevek za plačila iz naslova ukrepa Ekološko čebelarjenje. Seveda vas bodo po prijavi v kontrolo obiskali pristojni iz kontrolne organizacije in preverili izpolnjevanje pogojev za ekološko čebelarjenje. Te pogoje je treba dosledno upoštevati v celotnem obdobju čebelarjenja, saj je za pridobitev sredstev pomembna tudi pridobitev certifikata kontrolne organizacije. Po oddaji zahtevka je treba ekološko čebelariti najmanj pet let, kajti ob morebitnem predčasnem prenehanju boste morali vrniti pridobljena sredstva. V tem obdobju so predvidena tudi obvezna letna izobraževanja,

ki se jih boste morali udeležiti ter enkrat uporabiti tudi storitev svetovanja.

V zahtevah za izvajanje ukrepa Ekološko kmetovanje na kmetiji/čebelarstvu je opredeljeno, da mora kmetija/čebelar v prvem letu trajanja obveznosti (najpozneje do 20. decembra) izdelati individualni načrt preusmeritve. Ta načrt boste izdelali skupaj s pooblaščenno organizacijo za izdelavo preusmeritvenih načrtov.

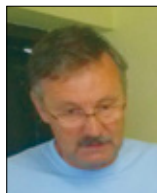
Odgovorov na vprašanje, zakaj takšen razvoj, je veliko, zato nanj ni mogoče odgovoriti enoznačno. Kljub temu se vsako leto določen del čebelarjev iz vseh velikostnih skupin odloči za ekološko čebelarjenje in s tem bogati tovrstne izkušnje, ki bodo v prihodnje poleg vse bolj motiviranega trga, čebelarjev in tudi vse bolj motivirane države, ki namenja določene spodbude za razvoj te panoge kmetijstva, dobra podlaga za nadaljnji hitrejši razvoj ekološkega čebelarstva v novem programskem obdobju programa razvoja podeželja. Poleg tega je za razvoj te panoge vse bolj ugodno tudi širše podporno okolje (dobava ekološkega sladkorja po ugodnejši ceni, zatiranje varoj z učinkovitimi in zanesljivimi dovoljenimi pripravki, dostopnost voska iz ekoloških čebelarstev, možnost predelave lastnega voska v satnice ...), to pa skupaj z zgoraj navedenimi ustvarja možnosti za spremembo empiričnih podatkov v prihodnjem obdobju. ■

Telefon: 01/361 24 28

Vzreja matič
BUKOVŠEK
– od leta 1934 –

Ponujamo vam označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS.
- Matice lahko dobite od konca maja do pozne jeseni bodisi po pošti bodisi na naslovu:
Golo Brdo 19, I215 Medvode.
- Matice pošiljamo večkrat na teden.

Nadstrešek za nakladno čebelarjenje

Viktor Kapl, viktor.kapl@siol.net

Čebelariti sem začel šele leta 2015, in to z dvema čebeljima družinama na prostem. Hitro sem ugotovil, da bi bilo treba pri čebelah kaj postaviti tudi takrat, kadar je vreme slabo, poleg tega pa sem moral vso potrebno opremo za pregled čebel vedno nositi iz skladišča. Tudi misel, da bom imel samo štiri družine, sem hitro opustil, saj se za štiri družine ne splača kupovati drage opreme. Zaradi tega sem svoje čebelarstvo razširil na deset družin.

Ob razmišljanju o tem, kako panje postaviti pod streho, sem ugotovil, da je najpreprosteje postaviti poceni nadstrešek za osebno vozilo in ga pokriti s pločevinasto streho (originalna plastična ne zdrži morebitne toče). Ko sem postavil nadstrešek, sem ugotovil, da bi ga bilo dobro z dveh strani zapreti in dodaten prostor uporabiti za skladišče manjše opreme. Tako sem ga do polovice zaprl s prozorno plastiko in na tej višini naredil pult, na katerega lahko odlagam naklade in drugo. Spodnjo polovico sem zaprl z mrežo, ki jo uporabljajo za zakritje balkonov. Ker mreža prepušča zrak, se poleti pod nadstreškom ne pojavlja vročina. Do ene tretjine sem zaprl tudi prednjo stran, na kateri so žrela, da dež ne pada po nakladah.

Ko je bil nadstrešek končan, se mi je porodila zamisel, da bi na spodnjo stran strehe pritrtil vodilo za drsna vrata, v katero bi vstavil malo električno dvigalo (lahko tudi ročni škripec). Sočasno sem izdelal stojalo za odlaganje naklad. Stojalo vstavim nad sosednji panj in na stojalo z dvigalom odložim vrhno naklado. Dvigalo tako sprostim za dvig naslednje naklade, če

sta mediščni nakladi dve. Ker sem za dvigalo potreboval elektriko, sem namestil še dve luči, predvsem zaradi krmljenja, ki ga opravljam zvečer.

Tistim, ki bi si vse skupaj želeli ogledati ali izvedeti kaj več, sporočam, da sem doma v kraju Dražen Vrh v občini Sveta Ana v Slovenskih goricah. Sem član ČD Zgornja Velka-Sladki Vrh. Moj profil na Facebooku je »Domačija Kapl«. ■

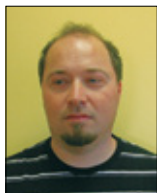

Čebelarstva tehnika

- ločen brezžični display
- spremljanje moči družin in donosa
- pravočasno ukrepanje ob rojenju
- pravilno krmljenje
- za vse vrste panjev

samo
95,40 EUR

www.apiscale.eu 041/844-482
Matevž Strgar s.p., Primičeva ulica 10a, 1291 Škofljica

Čebelarjeva opravila v septembru

Jure Justinek* – Zgornja Ložnica, jure.justinek@czs.si

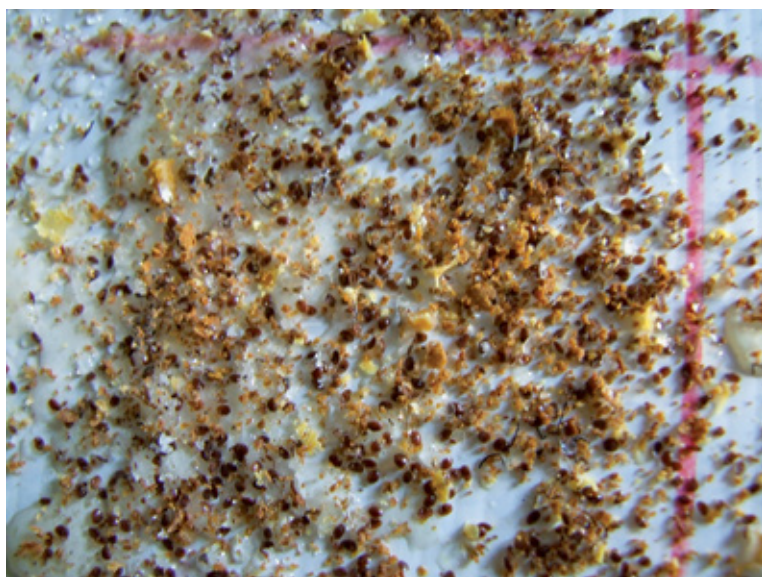
Letošnja pašna sezona je končana, hkrati pa smo na začetku nove, katere temelje smo začeli graditi že avgusta. Ta mesec lahko dokončno ugotovimo, ali smo v čebelarstvu dosegli zastavljene cilje in kakšno je bilo leto. Po mojem mnenju si ga bomo zapomnili kot nadpovprečno po rojivosti in podpovprečno po pridelavi medu. Letos je odpovedala večina protirojilnih ukrepov in pošteno smo se namučili, da smo čebelam preprečili rojenje. Nismo pa se pretirano mučili s točenjem medu, saj je prav vsako pašo vsaj dva- do trikrat opralo, tako da so nekaj presežkov nabrale le izjemno močne družine in tiste, ki niso izrojile. Kar je bilo, je bilo, narave pač ne moremo uravnjavati po naših željah in verjetno je tako še najbolj prav.

Delo pri čebelah

Pred nami je september, čebelarstvo zelo pomemben mesec, saj napak, ki jih storimo ta mesec, ni več mogoče popraviti. Družine v mojem čebelarstvu so v začetku tega meseca 75-odstotno nahranjene za zimo, ves čas sem dejavno ukrepal tudi proti varojam. V 10 odstotkih družin, ki so različno močne, so vstavljene testne mreže, na katerih vsak teden spremljam odpad varoj. Septembra me namreč marsikdaj presenetijo število varoj, tako da je velikokrat potrebno dodatno

ukrepanje. Čeprav sem varoje že zatiral in čeprav jih nekako nadzorujem, se lahko zaradi ropov, vletavanja čebel v druge panje itd. pojavi rein vazija, zato pozornost nikakor ni odveč. Če takšnih pojavov ne opazim pravočasno, in če je družina hudo napadena z varojami, ji ni več pomoči. Druga pomembna zadeva je dokončno krmljenje za zimo. Po pravilu naj bi čebele v celinskem delu države dokončno nakrmili do konca avgusta oz. do začetka septembra, na Primorskem pa nekako do dvajsetega septembra. Po mojih opažanjih pa se je podnebje toliko spremenilo, da ni nič hudo narobe, če krmljenje končamo kak teden ali dva pozneje, kot je veljalo doslej, kljub temu pa še vedno septembra. Koliko hrane še dodati in kako oceniti količino hrane v panjih, sta pomembni vprašanji, zato ju bom skušal pojasniti. Od konca kostanjeve paše do zdaj so vse družine (ne glede na moč oz. živalnost) dobile enako količino hrane, to je približno 10 kg sladkorja. V začetku septembra torej na hitro pregledam družine. Vedno jih pregledujem dopoldne in kolikor mogoče hitro. Ta mesec pa so pregledi drugačni kot poleti, pravzaprav so bolj podobni spomladanskim. Pripravim si vse potrebno orodje, da delo poteka hitreje. Ker čebele avgusta prinašajo v panj veliko propolisa, je obvezen pripomoček dleto, s katerim odpiram plodiščna okenca, ki so po navadi tesno zlepljena. Čebele na

rahalo pokadim, nato pa pazljivo do polovice izvlečem zadnji sat levo ali desno. Ta sat mora biti zaseden s čebelami in poln ali vsaj do polovice poln medu oz. hrane. Sat izvlečem do polovice, saj to zadostuje, da vidim, kar sem želel videti, in da po nepotrebem ne mečkam čebel. Med oz. hrana mora biti pokrita. Ker je satje po navadi tesno zlepljeno, počasi in pazljivo znova zgolj do polovice izvlečem sat iz sredine gnezda ter preverim navzočnost in strnjenoost zalege, poleg tega pa tudi ocenim velikost venca medu okoli zalege. Po potrebi izvlečem še kak sat, vendar po navadi to zadostuje za oceno, koliko hrane moram še doda-

Vstavljene testne mreže z odpadnimi varojami

Foto: Jure Justinek

Dodajanje sladkorne raztopine za zimsko krmo

ti. Podrobno pregledovanje v tem obdobju lahko povzroči rop, mimogrede pa nehote stisnemo tudi kako matico, zato ga odsvetujem, sicer pa tudi ni potreben. Glede na videno torej ocenim zalogo hrane. Ta mesec je idealno, če so stranski sati polni, medeni venci na vrhu satov z zalogo pa široki več kot 5 cm. V tem primeru je hrane približno 11–13 kg, glede na to pa bom razliko do 15–18 kg, kolikor je po mojem mnenju morajo imeti, še dodal. Računam približno tako, da štirje krajni sati (dva na levi in dva na desni) tehtajo po nekaj manj kot 2 kg, v preostalih z zalogo pa je nekaj manj kot 1 kg hrane, skupaj torej približno 11–13 kg. To velja za gospodarske družine, ki polno zasedajo panje. Manjše in rezervne družine imajo lahko ustrezno manj hrane, vendar je idealno, če je hrana v vseh satih, ki jih čebele pokrivajo med krmljenjem. Količine, ki manjkajo, moramo torej dokrmili nekako do sredine tega meseca, na Primorskem pa do konca septembra. Včasih se zgodi, da čebele nosijo hrano v medišče, zlasti če je zalege še veliko, če krmimo v večjih obrokih in če čebele prezimujemo tako, da mediščno satje ostane v panjih, kot to počnem tudi sam. In kako sam ravnam v tem primeru? Če so čebele s sladkorno raztopino napolnile del mediščnega satja, ga preprosto zamenjam, tako da prazne krajne sate iz plodišča premestim na vrh, polne pa v spodnji del. Če to iz različnih razlogov ni mogoče, to satje označim, saj ga bom prihodnje leto uporabil za narejence ali pa ga bom po potrebi odzvel in z njim pozneje pomagal kaki družini, ki ji bo še vedno primanjkovala hrane. Nato pokrijem maticino mrežo z lepenko ali s tenkimi

aluminijastimi tiskarskimi ploščami. Odprta pustim le 2 cm, tako da čebele varujejo satje pred večjo in da se presežek čebel lahko kam umakne. Tak ukrep prepreči, da bi čebele hrano, ki jo bom še dodal, skladiščile v medišču. Vedno krmim šele potem, ko se zmračí, in to toliko, kolikor so čebele do jutra sposobne vzeti. Izjema so tiste družine, ki jih krmim po cevki iz kantice, saj je pri teh odvzem počasnejši, zato lahko dodam večje obroke. Kljub temu tudi tem družinam kantice dodajam zvečer ob mraku. Če

se pojavi rop, ga je izjemno težko krotiti, ta mesec pa je to skoraj nemogoče, zato ga ne izzivam.

Ta mesec se lahko pojavi še medenje bršljanja. Za ta med je značilno, da se že v nekaj dneh strdi v satju in da je popolnoma neprimeren za prezimovanje. Na mojem območju se to pojavi redko, če pa se, je treba tak med odstraniti iz plodišč in družine dodatno krmiti s sladkorno raztopino. Satje z bršljanovim medom, odstranjeno iz plodišča, nadomestim z nekajkrat zaleženim satjem. Tudi sicer morajo biti plodišča pred dokončnim krmljenjem urejena tako, da v gnezdu in ob njem ni deviškega satja. Matica namreč jeseni in zgodaj spomladi vanj nerada zalega, pa tudi čebele v tako satje nerade skladiščijo med.

Druga opravila v septembru

Pri družini, pri kateri smo med kontrolnim pregledom oz. ocenjevanjem zalog opazili, da nima matice ter da še ni izropana, je potrebno ukrepa-

Sat z zimsko zalogo sladkorne raztopine

Foto: Franc Šivic

nje. Najbolje jo je omesti iz panja, panj zapreti in satje shraniti. Tako družino lahko tudi združimo z drugo. Sam to naredim tako, da jo premestim v medišče normalne družine. Prav tako združim tudi vse slabiče, pri katerih ocenim, ali so čebele zdrave ali pa so številčno oslabele zaradi slabe matice, zaradi česar je negotova uspešna prezimitev. Panje, ki jih izpraznim, vedno takoj zaprem in vse satje shranim tako, da je za čebele nedostopno. Ta mesec je še mogoča menjava matic, če jih imamo na razpolago. Po navadi je sprejem matic septembra zelo uspešen. Sam jih sicer po večini menjam že prej, ta mesec pa le še pri tistih družinah, ki so bile na poznih pašah. Trudim se, da v svojem čebelarstvu nimam več kot dve leti starih matic. Žrela panjev lahko po potrebi zožimo zlasti med krmljenem, če tega nismo storili že prejšnji mesec. To je zlasti priporočljivo pri šibkejših družinah, saj s tem povečamo njihovo možnost uspešne obrambe panja pred mo-

Zožena žrela panjev

Foto: Jure Justinek

rebitnimi roparicami. Ko končamo krmljenje, je večina aktivnega dela s čebelami za to leto končana. Ker nas čakajo le še manjša opravila, sam ta čas temeljito pospravim vse čebelnjake in pribor. Dela s čebelami je konec meseca manj, zato je september primeren mesec za čebelarjev dopust, ki bo glede na letošnje letino verjetno bolj skromen, a kljub temu zaslužen. ■

ApiLifeVar®

ORGANSKO, VARNO, UČINKOVITO PROTI VAROZI

- **Visoka učinkovitost** (višja od 90-95%)
- **Ni rezistence**
- **Enostavna & varna uporaba**
- **Zanesljivost** - podprto z več kot 15 letnimi izkušnjami
- **Odobreno** za ekološko čebelarstvo
- **Odmerek prilagodljiv** glede na stopnjo okuženosti z varozo, temperaturo in tip panja
- **Timol, eterično olje evkalipta, kafra, racemna, levomentol**

Chemicals Laif

ITALY tel. +39 049 626281 - Fax +39 049 628501
info@cherricallail.it - www.chemicalsail.it

080 13 15 / info@vet4you.com
vetCONSULT PHARMA d.o.o.

Zdravilo brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodila! O tveganih in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali s farmaceutom.

Napadalni sev virusa ogroža čebele

Kerrin Zielke

Genetska različica virusa deformiranih kril je po ugotovitvah skupine mednarodnih raziskovalcev za čebele nevarnejša kot prvotni sev virusov. Študija je nastala v okviru univerze v Berlinu in univerze Martina Luthra v Wittenbergu.

Najnovejši sev virusov bi lahko bil nevaren za čebele po vsem svetu, najverjetneje pa je že razširjen po večjem delu Evrope. Virus deformiranih kril (Deformed Wing Virus – DWV) lahko pri čebelah med drugim povzroči zakrnela krila. Če virus prenaša pršica varoja, ki velja za največjega škodljivca pri čebelah, lahko okužba zajame celotne čebelje družine.

Virus se pojavlja v vsaj dveh genetskih različicah: DWV-A in DWV-B. Skupina raziskovalcev s prof. dr. Dinom McMahonom z univerze v Berlinu in iz Zveznega inštituta za raziskave in preverjanje materialov ter s prof. dr. Robertom Paxtonom z univerze Martina Luthra

v Wittenbergu in Nemškega centra za biodiverzitetne raziskave (iDiv) Halle-Jena-Leipzig na čelu je prvič prikazala, da DWV-B uničuje čebele, saj jih ubija hitreje kot DWV-A. Raziskava se je osredotočila na virus pri čebelah iz različnih delov Velike Britanije in Nemčije. Večino pregledanih žuželk je napadel virus DVA-B.

Skupina znanstvenikov poudarja pomembnost natančne identifikacije in opisa povzročitelja bolezni pri čebelah. »Virus deformiranih kril, ki povzroča občutno zmanjšanje števila čebel, sestavljajo različni sevi,« pravi Dino McMahon, ki je skupaj z dr. Myrsini E. Natsopoulou z univerze v Københavnu vodil raziskavo. »Pomembno je spoznanje, da je oblika DWV-B bolj nalezljiva od oblike DWV-A, ki je razširjena po vsem svetu.« Robert Paxton pa poudarja: »Pojavljanje genotipa DWV-B v Evropi bi lahko bil razlog za povečano odmiranje čebeljih družin v minulem desetletju.«

»Poleg tega je naša študija pokazala, kako se je različica virusa geografsko porazdelila v Veliki Britaniji,« pojasnjuje soavtor prof. dr. Mark J. F. Brown z londonske univerze Royal Holloway. »S tem je mogoče pojasniti regionalne razlike pri umrljivosti čebel.«

Rezultati študije so bili objavljeni v najnovejši izdaji publikacije "Proceedings of the Royal Society of London B". <http://rspb.royalsocietypublishing.org/lookup/doi/10.1098/rspb.2016.0811>. ■

Vir: www.diebiene.de/neuer-virenstamm

Okužena čebela z deformiranimi krili

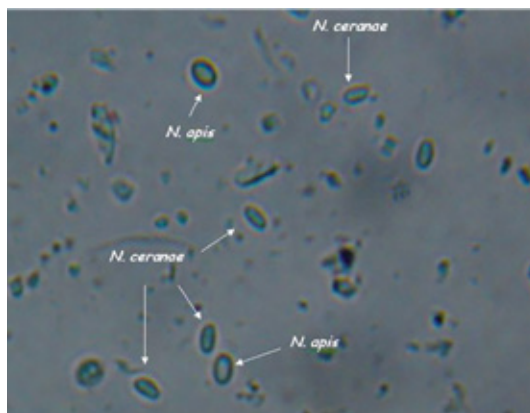
Foto: Internet

JEZIKOVNI KOTIČEK

Nova vrsta noseme

Apidolog Enoch Zander je povzročitelja neprijetne čebelje bolezni nose mavost opisal že leta 1909 in mu dal znanstveno ime *Nosema apis*, slovensko, nosema. Bolezen je pogojna, njeni povzročitelji so v obliki spor prisotni v čebeljih družinah, izbruhne pa, če se pojavijo njej ustrezne razmere. To je največkrat neprimerna zimska hrana, gozdni med z obilico rudninskih snovi, ki obremenjujejo čebelja prebavila, pojavita se griza in nose mavost.

Zadnja leta govorimo o novi vrsti noseme, ki pri čebelah povzroča vse več škode in katere znanstveno ime je *Nosema ceranae*. Znaki te bolezni v čebelji družini so povsem drugačni od noseme, ki smo je vajeni, tako da jo čebelar zazna le s težavo, največkrat, ko je že prepozno. Tej vrsti noseme verjetno lahko pripišemo vse večje število odmrlih

Mikroskopska slika noseme (*Nosema apis*) in azijske noseme (*Nosema ceranae*)

Foto: Internet

čebeljih družin, tudi v Evropi. Ker bomo novo nosemo morali tudi v prihodnje, žal, vse večkrat omenjati, je prav, da ji damo slovensko ime.

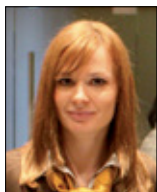
Prvotni gostitelj vrste *Nosema ceranae* je azijska čebela *Apis cerana*, po kateri je povzročitelj tudi dobil znanstveno ime. Vrstno ime »ceranae« pomeni, da je »od čebele cerana«. Novo vrsto noseme torej upravičeno imenujemo **azijska nose-ma**, saj ime nakazuje njen izvor, bolezen samo pa azijska nosestavost.

Kako torej slovensko imenovati obe vrsti noseme, da ju ne bomo zamenjavali? Naj navedem

primer iz ptičjega sveta: če rečemo postovka, torej samo rodovno ime, gre za vrsto *Falco tinnunculus*, ki gnezdi pri nas in je med postovkami najbolj znana. Z imenom južna postovka označujemo vrsto *F. naumanni*, ki pri nas zdaj ne gnezdi več, spet druga vrsta je rdečenoga postovka. Po takem poimenovanju se lahko zgledujemo tudi pri vrstah noseme: če rečemo nosema, torej samo rodovno ime, gre za našo »tradicionalno« nosemo, azijska nosema pa označuje novega, vse prej kot dobrodošlega prišleka.

Janez Gregori, prof. biol.

SMGO

Vključevanje v sheme višje kakovosti (1. del)

Nataša Lilek*, natasa.lilek@czs.si

V Republiki Sloveniji obstajajo štiri sheme višje kakovosti na področju medu (preglednica 1). Gre za zaščitena geografska poimenovanja, ki jih je priznala in potrdila Evropska komisija. V sheme kakovosti spadata **zaščitena označba porekla**, s katero sta označena Kočevski gozdni med in Kraški med, ter **zaščitena geografska označba**, s katero je označen Slovenski med. Poleg omenjenih sodi v shemo višje kakovosti tudi sistem ekološkega čebelarstva. O sodelovanju v vseh štirih kakovostnih shemah se čebelarji odločajo glede lastno željo in seveda tudi glede na lokacijo pridelave medu. Pri zaščiti geografskega poimenovanja gre za kolektivno zaščito, saj za konkretno kakovostno shemo po navadi skrbi društvo, zveza ali kaka druga organizacija, pri ekološkem čebelarstvu pa se certificira vsak posameznik sam.

Pri vseh shemah kakovosti gre pravzaprav za odgovornost in vestnost pri čebelarjenju. Najpogostejši izgovor za ne vključitev v sistem sta dodatna doku-

mentacija in birokracija. Vendar to ne drži, kajti čebelar, ki želi delovati v sistemu Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo, mora poleg tega, kar moramo voditi vsi čebelarji (sledljivost), dodatno zapisovati samo to, koliko preplek z oznako Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo je porabil.

Za vsako kakovostno shemo je treba zagotavljati tudi pogoje kakovosti. Na podlagi izkušenj, pridobljenih ob spremljanju kakovostnih parametrov slovenskega medu, je to za slovenske čebelarje še najmanjša ovira. V Sloveniji pridelan med že sam po sebi dosega strožje parametre kakovosti, zato je vključevanje v sistem glede na predpisane kakovostne parametre v veliki večini neproblematično. Poleg predpisanih strožjih meril kakovosti mora med ustrezati tudi drugim veljavnim predpisom s tega področja.

Čebelarji, ki so vključeni v shemo kakovosti Slovenski med, so na vsaka tri leta podvrženi notranji presoji terenskega svetovalca, vzorec medu, ki ga ti odvzamejo, pa pošljejo v analize, ki čebe-

* Svetovalka JSSČ za varno hrano

Preglednica 1: Sheme višje kakovosti na področju medu v Sloveniji

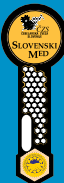
Kakovostna shema	Območje zaščite	Nosilec zaščite
Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo	celotno območje Republike Slovenije	Čebelarstva zveza Slovenije
Kraški med	celotno območje občin Komen, Sežana, Divača, Kozina-Hrnelje	ČD Sežana
Kočevski gozdni med	celotno območje občin Kočevje, Kostel, Osilnica, Loški Potok, Sodražica in Ribnica ter dele občin Črnomelj, Semič, Dolenjske Toplice, Žužemberk, Velike Lašče in Dobrepolje	ČD Kočevje
Ekološki med	v skladu s priložo 2 Pravilnika o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov in živil	Certificira se vsak posameznik sam

larju zagotavljajo in dokazujejo, da skrbi za zagotavljanje kakovostnih parametrov. V zadnjem času veliko čebelarjev sprašuje ČZS, kam naj med pošljejo v analizo, saj da morajo porabnikom nekaj pokazati ipd. Tako kot v Evropski uniji tudi pri nas velja sistem produktne odgovornosti proizvajalcev živilskih in kmetijskih proizvodov. V pomoč čebelarjem je ČZS že leta 2006 pripravila Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu na načelih sistema HACCP. To pomeni, da čebelarju, ki jih upošteva, pred prodajo ni treba vsakega lota medu pošiljati v analizo, saj je za varnost in kakovost pridelkov odgovoren sam.

V shemi kakovosti Slovenski med zdaj sodeluje nekaj manj kot 300 slovenskih čebelarjev, v preostalih dveh shemah pa nekaj deset čebelarjev. Tudi število ekoloških čebelarjev se v zadnjih letih povečuje. Skupno število čebelarjev, vključenih v katero

koli kakovostno shemo, je v primerjavi s številom čebelarjev, ki čebelarijo v Sloveniji, zelo majhno. Seveda je cilj ČZS, da bi se čim več čebelarjev vključilo v sisteme višje kakovosti. Gre za tržno orodje, ki ga dandanes vse premalo uporabljajo, z leti pa bo gotovo vse bolj cenjeno.

Ker postaja prehranska varnost vse bolj aktualna, s sodelovanjem v shemi višje kakovosti svojim kupcem dokazujete, da čebelarite v skladu z dobro čebelarstvo prakso, vodite sledljivost, da je vaš pridelek večkrat kontroliran, to pa preprečuje možnosti večjih napak v kakovosti in varnosti živila itd. Poleg tega je to tudi tržno orodje, ki zagotavlja prepoznavnost vašega medu, zaradi česar je na tržišču konkurenčnejši, pa tudi priznanje, da delate dobro. Obstaja torej več orodij, vse pa je odvisno od zavzetosti in podjetnosti posameznega čebelarja, da jih bo znal ustrezno uporabiti. ■

 SMGO š t e v e c	Število novih članov SMGO junija in julija 2016	Število vseh članov SMGO junija in julija 2016
		4
Za vključitev v kakovostno shemo »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo« navežite stik z go. Natašo Lilek: po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. na e-naslovu: natasa.lilek@czs.si. Več informacij najdete na spletni strani www.slovenskimed.si pod rubriko SMGO.		

Predstavite se na 1. festivalu čebeljih pridelkov in izdelkov in se udeležite Dneva shem višje kakovosti

Kot smo vas seznanili že v junijski številki Slovenskega čebelarja, bo na celjskem sejmišču v **soboto, 15. oktobra 2016**, potekal **1. festival čebeljih pridelkov in izdelkov** z bogatim spremljevalnim programom. Po pričakovanjih naj bi festival obiskalo približno 2000 ljudi.

Poleg sejemskega dela – bogate ponudbe čebeljih pridelkov in izdelkov na stojnicah ter degustacij različnih čebeljih pridelkov in izdelkov – bosta na ta dan potekala tudi ocenjevanje za izbor **Zlatega medenjaka 2016 in Dan shem višje kakovosti**. Ta bo namenjen vsem čebelarjem, da bi pridelali čim bolj kakovostne pridelke in se zavedli pomena vključevanja v sheme kakovosti. Posebno pozornost bomo namenili zagotavljanju varne hrane. Dogodek bomo sklenili z osrednjo prireditvijo, v okviru katere bomo razglasili rezultate natečaja za Zlati medenjaki in pripravili novinarsko konferenco s

slovenskim kosilom, sestavljenim iz zaščitene kmetijskih proizvodov.

Vabimo vas, da se dogodka udeležite v čim večjem številu, saj boste na njem lahko izvedeli vse o varni pridelavi medu, pomenu vključevanja v sheme kakovosti in trženju čebeljih pridelkov.

Čebelarje, ki lahko s svojo ponudbo obogatijo sejmski del festivala, vabimo, da izrabijo priložnost za svojo predstavitev ter prodajo svojih čebeljih pridelkov in izdelkov. Poskrbimo za dobro predstavitev ponudbe čebeljih pridelkov in izdelkov! Kolikor večja je ponudba, toliko večji je interes za nakupe. Če želite na prireditvi sodelovati s svojo ponudbo, lahko dodatne informacije dobite pri ge. Špeli Peras, Celjski sejem, 03/543 32 13, spela.peras@ce-sejem.si. Vstop bo za vse brezplačen!

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

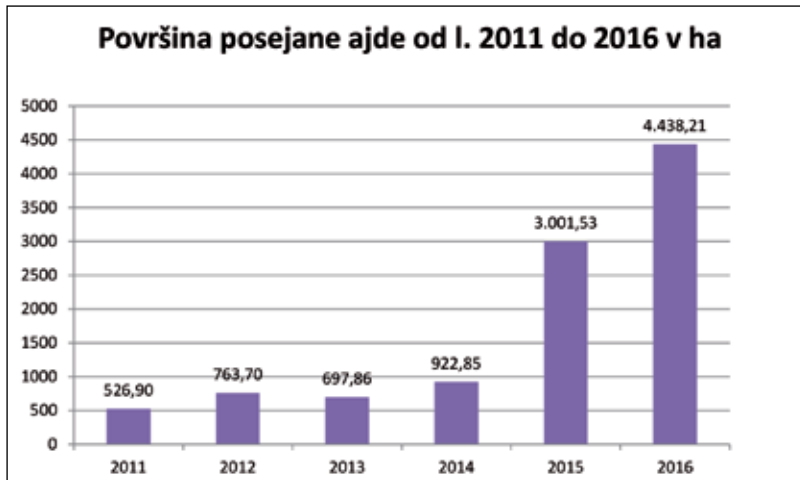

Ko ajda na polju zacveti – letos na več kot 4000 hektarjih!

Nataša Klemencič Štrukelj*, natasa.strukelj@czs.si

Zadnja leta se ne-nehno povečuje posejano- nost kmetijskih površin z ajdo. Cvetoča polja te kulturne rastline so zno-va obarvala slovensko pokrajino v lepih belo-rožnatih tonih in tako na-povedala konec poletja, začetek jeseni in druge polovice leta, ko se na-rava pripravlja na počitek in ko napoči čas, da po-žanjemo tisto, kar smo posejali. Ajda, ki cveti v obdobju, ko v naravi zač- ne primanjkovati hrane za čebele, je zanje dra-gocena paša. Zato je setev medovite ajde, ki jo ČZS v sodelovanju s partnerji spodbuja že vr-sto let, dragocena prilo-žnost tako za ohranitev kranjske čebele kot tudi za slovenskega kmeta, hkrati pa zaznamuje skrb za slovenskega porabni-ka, ki se vedno bolj zave-da pomembnosti doma pridelane hrane.

ČZS je v sodelovanju s kmetijskimi šolami, Mi-nistrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kmetijsko zbornico Slo-venije in Gospodarsko zbornico Slovenije storila pomemben korak k pove-čanju prepoznavnosti ajde. Z veseljem in ponosom objavljamo podatke Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja o posejanosti ajde v minulih šestih letih, saj ti kažejo, da se je površina posejane ajde od leta 2011–2016 v Sloveniji povečala za več kot **8-krat**. V letu 2011 je bilo z ajdo posejanih 533 ha

Vir: Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja

Foto: Matjaz Plešnik

površin, letos pa že 4438 ha! V grafikonu si lahko ogledate podatke o posejanosti po letih.

ČZS je kot pobudnik in koordinador projekta »Kar sejemo, to žanjemo« pomembno prispevala k povečanju setve ajde, spodbudila sodelovanje med čebelarji in kmeti ter posredno vplivala na pridelavo tako zaželene domače, slovenske ajde. Skupaj smo naredili pomemben korak k ohranjanju narave in čebel! ■

* Svetovalka JSSČ za ekonomiko

Strokovna ekskurzija apiterapevtov v Romunijo

Čebelarska zveza društev Maribor in Sekcija za apiterapijo dr. Filipa Terča sta ob koncu izobraževanja druge generacije apiterapevtov I. stopnje organizirali štiridnevno strokovno ekskurzijo apiterapevtov v Romunijo. Na pot smo se odpravili v četrtek, 26. maja 2016, v zgodnjih jutranjih urah. Ta nas je najprej vodila skozi Madžarsko do Budimpešte, kjer nas je prisrčno sprejel apiterapevt in predsednik Apiterapevske zveze Madžarske dr. János Körmendy-Rác. Povedal nam je, kako izvaja apiterapijo, in nam predstavil nekaj svojih primerov iz

Foto: Aleš Süssinger

prakse. Poudaril je, da morajo biti čebelji pridelki, namenjeni za apiterapijo, čisti in zelo kakovostni.

Kmalu smo nadaljevali pot proti našemu cilju, to je proti drugemu največjemu romunskemu mestu in neuradnemu glavnemu mestu pokrajine Transilvanija Cluj-Napocu. Tam smo dva dneva preživeli v družbi Aline Varadi, apitricionistke in strokovnjakinje s področja apiterapije. Petkovo dopoldne je bilo namenjeno strokovnemu predavanju o apitricionizmu (tj. o uporabi čebeljih pridelkov in izdelkov iz njih v prehrani) in apiterapiji na splošno. Nekaj stvari je razložila tudi zdravnica dr. Mirela Strant, ki sodeluje z go. Alino. Beseda je tekla o vseh čebeljih proizvodih, še posebej o apilarnilu, povedali sta tudi, kako z eteričnimi olji zatirajo varje in še marsikaj. Ves čas sta bili pripravljene odgovarjati na vsa naša vprašanja. Ljudi,

Foto: Brane Valenčak

Vpis v tečaj apiterapije

Vpis v 70-urni tečaj apiterapije I bo potekal od 1. septembra do 24. oktobra 2016 oz. do zapolnitve prostih mest (največ 50 udeležencev). Tečaj se bo začel 24. oktobra 2016 in bo trajal do konca aprila 2017. Potekal bo ob sobotah, praviloma dvakrat na mesec. Približno polovica predavanj bo v Mariboru, polovica pa na Brdu pri Lukovici. Tečaj je namenjen zdajšnjim ali prihodnjim članom sekcije Apiterapevt Slovenije. Prvi obrok članarine

bo treba plačati ob prijavi oz. najpozneje 24. oktobra. Pogoja za vpis sta srednješolska izobrazba in čebelarsko predznanje. Prijavnice in več informacij lahko dobite na spletni strani www.czdm.si. Podrobni program in druge informacije dobite pri Karlu Vogrinčiču, predsedniku sekcije za apiterapijo dr. Filipa Terča, 041/643 600, karl@apicebelarstvo.si ali pri Vladu Pušniku, predsednik sekcije apiterapevtov pri ČZDM, 041/610 110, zveza@czdm.si, vlado.pusnik@amis.net.

Sekcija za apiterapijo, ČZD Maribor

še posebej pa čebelarje, skušata čim bolj ozavestiti o čudovitih stvareh, ki so nam na voljo. Poudarjata tudi, da mora čebelar uživati svoje čebelje pridelke, kajti le tako jih bo poznal in jim zaupal ter konec koncev tudi prodajal. Drugim moramo biti seveda vzor, zato se moramo naučiti uporabljati svoje čebelje pridelke, saj bomo drugim le tako lahko svetovali.

Popoldne je sledil obisk laboratorija APHIS-DIA. Ogledali smo si vse njihove prostore, v katerih opravljajo številne fizikalno-kemične analize medu in drugih čebeljih pridelkov. Obiskali smo tudi podjetje CasaBIO, ki je specializirano za sonaravno pridelavo čebeljih pridelkov.

Tretji dan smo obiskali ekološkega čebelarja, ki se ukvarja tudi z apiterapijo. Ob obisku nam je v pokušnjo ponudil svoje izdelke, ga. Alina Varadi pa je

kar na nas, obiskovalcih, praktično prikazala izvajanje apiterapije. Pokazala nam je, kako za potrebe apiterapije s pinceto izvleči čebelje želo, ne da bi čebela zato umrla. Svetovala nam je, kako lahko pomagamo pri najrazličnejših težavah, prikazala pravilno izvajanje mikro apipunkturo in še marsikaj. Na poti smo se ustavili še pri enem biočebelarju ter si ogledali njegovo čebelarstvo, popoldne pa smo se nekoliko sprostili ob pogledu na vse rastline v botaničnem vrtu v mestu Jibou.

Na tej ekskurziji smo vsi udeleženci pridobili zelo veliko novega znanja, ki ga bomo s pridom uporabili tudi v praksi. Organizatorje naj pohvalim za odlično izvedeno strokovno ekskurzijo, ki nam bo vsem še zelo dolgo ostala v lepem spominu.

Anita Porok

ČEBELARSKI TURIZEM

Na obisku v hrvaški Istri

V Obalnem čebelarskem društvu Koper smo 23. aprila organizirali strokovno ekskurzijo v hrvaško Istro, na pot pa smo povabili tudi slovenske čebelarje iz Trsta. V jutranjih urah smo prispeli v Baderno pri Poreču. Prirčno nas je sprejel predsednik Čebelarskega društva Poreč, čebelar in vzrejevalec matic Petar Banko.

Diplomiral je na fakulteti za strojništvo na Reki. Čebelarstvo mu je bilo položeno v zibelko, saj je družinska tradicija že 160 let. V nekdanji Jugoslaviji je v petdesetih letih med skupaj z očetom prodajal Medexu. Želja po čebelarskem znanju ga je leta 1980 za šest let privedla na delo v čebelarski inštitut v Münster v Nemčiji, potem pa se je na področju vzreje matic še dodatno izpopolnjeval na inštitutu v Češkem Dolu. G. Petar rad opravlja najrazličnejša dela. Pred leti je imel v Poreču svojo restavracijo, v

kateri je tudi kuhal. Veliko let je kot strojnik popravil stroje za kemične čistilnice in kavne avtomate, čistilnico pa ima tudi sam. Kljub vsemu delu nikoli ni zapustil čebelarstva. Zdaj čebelarji s približno 200 panji in 100 plemenilčki. Pred leti je vzredil tudi po 3000 matic na leto, zdaj pa je vzrejo zmanjšal na 1000 matic na leto, vendar načrtuje povečanje števila čebeljih družin. Njegov večji posel je proizvodnja bakalarja, ki ga prodaja tako na Hrvaškem kot tudi v Sloveniji. V Baderni zdaj gradi velik objekt, v katerem bodo trgovina za čebelarsko opremo in čebelarsko orodje, dvorana za predavanja in pisarne.

G. Petar vzreja matice kranjske sivke istrskega ekotipa. Vzrejati je poskušal tako čisto kranjsko sivo kot tudi italijansko čebelo. Ugotovil je, da je za Istro najprimernejši tisti ekotip, ki tam naravno živi že od nekdaj. Veliko let je matice umetno opráševal pod mikroskopom, vendar je opazil, da so čebele takšno matico večkrat zavrnile. Zdaj opráševanje raje prepusti naravi.

Sama vzreja se začne s pripravo starterja. To je 3-satni panj, v katerega s sedmih satov vsuje mlade čebele. Vanj vstavi sat s cvetnim prahom, sat medu in sat, v katerega vlije vodo. Po petih urah vstavi v starter 30 nastavkov matičnikov iz voska, v katere je že prej vstavil mlade ličinke. Na dno teh matičnikov ne dodaja matičnega mlečka. Naslednje jutro, ko je na dnu že matični mleček, vzame ven po tri nastavke hkrati, odstrani ličinko in jo zamenja z novo. Pri tem pazi, da so vse ličinke stare tri dni. Če v nastavku matičnika ni matičnega mlečka, ga odvzame iz drugega. V starterju jih pusti še kak dan, potem pa

Praktični prikaz izdelave nastavka matičnikov

jih preseli v močno brezmatično družino, da oskrbo nadaljujejo čebele. Ko so matičniki pokriti, jih pokrije z mrežico in preseli v inkubator. Izležene matice označi in preseli v plemenilčke EWK, ki jih uporablja že skoraj 40 let. V vsakem plemenilčku je za polno zajemalko čebel. Prve matice se izležejo konec aprila, vzreja pa traja do sredine julija.

Gostitelj nas je presenetil s pogostitvijo z več vrstami odličnega domačega bakalarja, narezkom in golažem iz bakalarja, za piko na i pa je s svojo glasbeno skupino zaigral in zapel znane slovenske in hrvaške melodije. O dogajanju smo v treh jezikih v živo poročali na poreškem radiu Centar. Čebelar Petar je je nedvomno izjemno delaven človek, velik tako v srcu kot v svojih dejanjih. Še enkrat se mu zahvaljujemo, da nam je kljub kislemu vremenu omogočil prečudovit dan.

Naša pot se je nadaljevala v kraj Livade, kjer smo obiskali čebelarja Svetozarja Jankovića. Tudi on je po poklicu inženir strojništva. Dvajset let je na osnovni šoli poučeval fiziko in tehnično vzgojo, po-

Foto: Andreja Smrdelj

Matičniki, zreli za premestitev v inkubator

tem pa se je popolnoma predal čebelarstvu. Čebelari s približno 200 panji, znan pa je predvsem po izdelavi različnih mazil iz čebeljih pridelkov. Kot nemiren inovator je izdelal velikanski trisatni panj, ki meri približno $1,5 \times 1,2$ m. Vanj bo naselil čebele in opazoval njihovo vedenje. Verjetno bomo o tem kaj več brali čez kako leto. V popoldanskih urah smo se polni vtisov o lepi hrvaški Istri vrnil v Koper.

Andreja Smrdelj, tajnica OČD Koper

ZGODOVINA ČEBELARSTVA

Vnuk Antona Žnideršiča Anton Ogorelec o svojem dedku

Le redkokdaj se pojavi priložnost, da si v neposrednem stiku z zgodovino čebelarstva. Obiskal sem Antona Ogorelca, vnuka Antona Žnideršiča, gospodarstvenika in velikega čebelarja, po katerem je poimenovan slovenski AŽ-panj. G. Ogorelec, ki se je rodil leta 1924, je obudil nekaj daljnih spominov na svojega dedka.

Anton Ogorelec je dobil ime po svojem slavnem dedku. Ta je namreč zahteval, naj bo njegovemu tretjemu vnuku ime Anton, čeprav je mama sprva želela, da bi mu bilo ime Mitja. Kot biser najzgodnejšega spomina je povedal zanimivost, da se je dedek ob njegovem rojstvu dobesedno »zaljubil« vanj. Kot najmlajšega ga je oboževal in razvajal, ko so še živeli skupaj v Ilirski Bistrici, kjer je imel Žnideršič tovarno Pekatete – Prvo kranjsko tovarno testenin (današnje Žito). Zdaj so tam njegov spomenik ter šola in čebelarstvo društvo, ki sta poimenovana po njem. Tovarno je Žnideršič na podlagi svoje marljivosti postavil na noge tako rekoč iz nič, saj je njegov oče zakockal vse družinsko premoženje, tako da dedičem ni zapustil ničesar.

G. Ogorelec pove, da bi Žnideršič panj lahko patentiral, a je zavestno želel, da bo v splošni rabi. Po dedkovi zaslugi je nekaj časa tudi čebelaril, in to v čebelnjaku, ki je stal na travniku ob njegovi tovarni. Kraj-

Foto: MB

Anton Ogorelec ob portretu svojega dedka Antona Žnideršiča

ši čas je bil v tem skupnem čebelnjaku za 30 čebeljih družin, poleg katerega je stal tudi okrasni stolpič iz štirih panjev, celo njegova desna roka pri čebelarjenju. Žal je Žnideršiča na prehodu za pešce pri gostilni Lovca v Ljubljani leta 1947 do smrti povozil državni avtomobil. Žnideršič si je tudi želel, da bi njegov vnuk za njim prevzel vodenje tovarne Pekatete, namesto tega pa je g. Ogorelec postal doktor elektrotehnike in zaslужni univerzitetni profesor, bil pa je tudi jugoslovanski ambasador v organizaciji CIGRÉ (Mednarodni svet za velike elektroenergetske sisteme).

MB

Praznovanje 80. obletnice ustanovitve ČD Stična

Prebivalci širšega stiškega območja se že stoletja ukvarjajo s čebelarstvom. Ta dejavnost je med drugim povezana tudi s stiškim samostanom, ki je bil ustanovljen v 12. stoletju, saj so menihi iz satovja pridobivali vosek za sveče, med pa je veljal za zdravilo. Prav tako sta dolenski prostor in hkrati slovensko čebelarstvo pomembno zaznamovala baron **Emil Rothschild iz Podsmreke** in **Jožef Jerič iz Gradišča nad Stično**. Na Dolenskem so seveda delovali tudi številni drugi čebelarski mojstri, ki so svoje znanje prenašali na preproste ljudi in s tem širili čebelarsko dejavnost.

Ker se je število čebelarjev nenehno povečevalo, so se začeli zaradi lažjega delovanja med seboj združevati. O organiziranem čebelarstvu na širšem stiškem območju lahko govorimo že od 18. stoletja naprej, čeprav o tem ni veliko pisnega gradiva. Tedaj so začele nastajati čebelarske podružnice, predhodnice društev. Ena takšnih je bila tudi Čebelarska podružnica Stična, o katere nastanku priča prispevek, ki je bil leta 1936 objavljen v reviji Slovenski čebelar:

Podružnica v Stični. *Stična in njena okolica je po zaslugi g. učitelja Lenardiča dobila svojo čebelarsko podružnico. G. Lenardič je pripravil vse potrebno, da se je dne 1. marca t. l. lahko že vršil ustanovni občni zbor. Takoj prvi dan se je vpisalo 18 članov in vsi so takoj poravnali članarino. Izvoljen je bil za predsednika g. Janko Marolt, postajenačelnik, za namestnika g. Janko Korelec.*

Tajniške in blagajniške posle je prevzel g. učitelj Lenardič Peter, odborniška mesta pa so zasedli gg. Zajc Anton, Jereb Anton, Škufca Franc in Mavsar Ivan. Temelj je postavljen, sedaj pa čaka odbor veliko delo in požrtvovalnosti, da bo podružnica mogla doseči svoj namen. (Vir: Slovenski čebelar, 1936, letnik 39, številka 8, str. 125.)

Člani društva smo na ta dogodek izjemno ponosni, zato smo se resno lotili priprav na praznovanje tega jubileja, saj smo ga želeli kar najbolj zaznamovati. Osrednja proslava ob 80. obletnici ustanovitve našega društva je bila tako v soboto, 28. maja 2016, na Gradišču nad Stično.

Praznovanje je več kot odlično vodila ga. Dragica Šteh. Ob tej priložnosti nas je poleg predsednika društva g. **Alojza Janežiča** nagovoril tudi župan občine Ivančna Gorica g. **Dušan Strnad**. Veseli smo županovega prizadevanja za ohranjanje čiste občine, saj se tako tudi naše čebele pasejo na čistih travnikih in v čistih gozdovih. S svojo navzočnostjo sta nas počastila tudi predsednik Regijske čebelarske zveze Petra Pavla Glavarja g. **Anton Koželj** in podpredsednik Čebelarske zveze Slovenije g. **Marko Alauf**.

Ob tej priložnosti smo podelili priznanja vsem tistim čebelarjem, ki so člani društva že več kot trideset let, ter zahvale vsem tistim, ki so nam tako ali drugače pomagali pri nastajanju jubilejnega biltena. Program so popestrili številni nastopajoči: citrarka Eva Medved, ženski pevski zbor Harmonija, učenci OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični, folklorna

Foto: I. Petra Peunik Okorn

skupina Vidovo, Oktet fantov KD Stična in ansambel Povratniki. Vsem se še enkrat lepo zahvaljujemo za njihov trud.

V okviru praznovanja smo v društvu izdali tudi jubilejni bilten z naslovom »**Kako lepo je biti čebelar ...**« V publikaciji, ki obsega skoraj sto strani, predstavljamo zgodovino čebelarjenja na širšem stiškem območju, najstarejše čebelarje v našem društvu in druge člane ter vrsto drugih zanimivih prispevkov. Veseli smo, da je svoj strokovni prispevek za to prilžnost prispeval **prof. dr. Andrej Šalehar** in s tem še obogatil našo publikacijo.

Prav posebno težo je našemu praznovanju dala odkritje spominske plošče Jožetu Jeriču. Spominsko ploščo je blagoslovil Izidor Grošelj, župnik župnije Šentvid pri Stični, kamor spada podružna

Foto: Petra Peunik Okorn

cerkev sv. Nikolaja, pri besednem bogoslužju sta sodelovala dva duhovnika, ki sta člana ČD Stična. ČZS se je duhovniku in čebelarju Jožetu Jeriču odločila s položajno spominskega venca.

Ob tem visokem jubileju je društvo prejelo kar tri pomembna priznanja. ČZS nam je 5. marca 2016 podelila **odličje Antona Janše II. stopnje za posebne zasluge za razvoj slovenskega čebelarstva in ob 80. obletnici ustanovitve društva**, na dan proslave, 28. maja 2016, smo prejeli še **posebno priznanje Občine Ivančna Gorica v obliki spominskega kovanca Prijetno domače in odlikovanje Petra Pavla Glavarja I. stopnje**, ki nam ga je podelila Regijska čebelarska zveza Petra Pavla Glavarja.

V osmih desetletjih se je v ČD Stična zgodilo veliko. S ponosom se oziramo nazaj in s pričakovanjem gledamo v prihodnost. Društvo, v katerega je včlanjenih kar 84 čebelarjev, dobiva podmladek in novo silo, ki bo čebelarstvo razvijala naprej. Imamo številne načrte, ki jih skušamo uresničiti, in veliko čebeljo družino, ki ji namenjamo vso našo pozornost.

Naj medi!

Petra Peunik Okorn

Spominska plošča Jožetu Jeriču na Gradišču

Ob 80. obletnici ČD Stična je dobil zasluženo priznanje in obeležje duhovnik Jožef Jerič (1823–1888), ki je bil zavzet dušni pastir, zaveden narodnjak in napreden čebelar.

Rodil se je v mežnariji pri podružni cerkvi sv. Nikolaja, kjer je sedaj nameščena spominska plošča. Poleg dušnopastirskega dela na več župnijah, je bil soustanovitelj prvega Slovenskega čebelarskega društva (1873), podpredsednik (1873–1876) in predsednik (1876–1882) le-tega ter devet let urednik prve slovenske čebelarske revije Slovenska čebela. Bil je šest let urednik časopisa Slovenec, zaslužen pa je bil tudi pri ustanovitvi Katoliške bukvarne (1879) in Katoliške tiskarne (1883).

p. Avguštin Novak

Wachs HÖDL

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klösch, Avstrija
Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
Ponedeljek-petek
8:00-12:00 13:00-18:00
Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade d.o.o. iz Šenčurja
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voska!
Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.
- Garantiramo razkuževanje s paro.
Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.
- Po želji izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.
- Obdelava voska možna skozi celo leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

durch die Austria Bio Garantie kontrollierter Bienenhonig

Ob Dnevu odprtih vrat okrogla miza »Čebelarjenje v osrednjem delu Slovenije«

Na predvečer Dneva odprtih vrat sta ČD Domžale in Krtina Dob v domžalski knjižnici organizirali okroglo mizo s čimer smo želeli poleg čebelnjakov odpreti tudi naše misli in skupaj širše razmišljati o naravi in čebelah, na katero smo povabili tako čebelarje kot tudi širšo javnost. Pogovarjali smo se o življenju čebel in njihovi vlogi pri ohranjanju naravnih habitatov, se spraševali, ali država naredi dovolj za zaščito narave, pogovarjali smo se o tem, kakšen naj bi bil trajnostni razvoj, in ali je mogoče kmetovati brez čebel in drugih žuželk, o tem, kolikšen je gospodarski pomen čebelarjenja, in ali je to lahko dober izziv za mlade, ter o tem, ali dovolj skrbimo za kakovostne in varne pridelke, na koncu pa tudi o tem, kako živijo čebelarstva društva, in ali jim je lokalno okolje naklonjeno.

čebelarjenja v naših krajih. Takoj potem se je začela zanimiva razprava, predvsem o varstvu okolja in napakah, ki jih pri tem dela družba. Čebele so indikator stanja v okolju. Škodljivi vplivi sredstev, ki jih človek uporablja v okolju, se seštevajo tako pri čebelah kot tudi pri ljudeh. V kmetijstvu vse preveč uporabljajo nedovoljena sredstva, kontrole pa ni ali je zelo pomanjkljiva. Eden izmed vzrokov, da čebele letajo na kemično obdelane posevke na njivah, je pomanjkanje paše na travnikih, na katerih zaradi pre zgodnjih košenj in baliranj skoraj ni travniškega cvetja. Narava je celovita, zato se njene zaščite ne smemo lotevati po delih, temveč v celoti in z združevanjem vseh strokovnih disciplin. Mit o poceni hrani plačujemo z uničenim zdravjem, onesnaženo vodo in prstjo ter z zmanjšano biodiverzitetjo. Sprašujemo se, zakaj moramo uvažati kar 80 odstotkov ekološke hrane.

Foto: Elena Skok

Ugledni gostje okrogle mize so nam posredovali tehtne odgovore. Sodelovali so starosta mengerskih in okoliških čebelarjev Matko Blejec, svobodni raziskovalec, pisec, scenarist, publicist in naravovarstvenik Anton Komat, predsednik ČD Lukovica in vzrejevalec matic Mitja Nakrst, glavna republiška inšpektorica za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo mag. Saša Dragar Milanovič, predsednik ČD Krtina Dob Marjan Koderman, predsednik ČD Kamnik Štefan Virjent in Stane Rener iz ČD Domžale. Okroglo mizo je vodil predsednik ČD Domžale Andrej Jus.

Poslušalci, ki so napolnili dvorano, so si najprej ogledali predstavitev in prisluhnili Stanetu Renerju, ki je na kratko opisal življenje čebel in razvoj

čebelarstva s številnimi izobraževanji skrbijo za to, da čebelarji pridelujejo varen in zdrav med in da za zatiranje varoj uporabljajo dovoljena sredstva. Čebelarji pa so opozorili, da so enaka sredstva v Sloveniji v primerjavi s sosednjimi državami občutno (in nelogično) predraga. Predsedniki društev so poudarili tudi povezovalno vlogo društev in opozorili na različen (ne)posluš občin za njihovo delo. Širša družba ima zaradi opravevanja od čebelarjenja občutno večje koristi, kot pa je prihodek od medu, ki ga iztoči čebelar. Biti čebelar je zelo lep poklic, potrebna pa je veliko časa, da spoznaš čebele, naravo in nevarnosti, ki grozijo tem žuželkam. Znan je rek, da je čebelarstvo poezija kmetijstva, vzreja matic pa poezija čebelarstva.

Udeleženci okrogle mize in poslušalci, ki so se odzvali z zelo zanimivimi in polemičnimi vprašanji, si želijo več podobnih javnih razprav in pogovorov med različnimi strokovnjaki. Vprašanja poslušalcev so se nanašala predvsem na problematiko v zvezi z okoljem, na invazivne rastline in pozidavo kmetijskih površin. Dobrodošla je bila pobuda k povezavi turizma in čebelarstva na širšem območju Domžal. Podpredsednik ČZS Marko Alauf je čestital organizatorjem za odlično izvedeno okroglo mizo in dejal, da si takšnih želimo tudi prihodnje. Vnet pogovor med obiskovalci se je nadaljeval ob pokušanju različnih vrst medu in svežega cvetnega prahu.

Elena Skok

Živeti življenje čebelarja

Čebelnjak z AŽ-panji je bil skoraj pretesen za vse udeležence nadaljevalnega tečaja za čebelarje začetnike, ko je g. Brane Borštnik pokazal, kako v panj stresemo roj. Opazovati tako velikega mojstra čebelarstva pri delu, kot je g. Borštnik, je bil za 40 udeležencev tečaja velik privilegij, pa tudi čast. Tečaj prve skupine je potekal 27. in 28. maja 2016, druge pa 3. in 4. junija 2016. Zbrali smo se v idilični vasi Prilesje, ki je od Ljubljane oddaljena približno pol ure vožnje. Vasica leži nedaleč od Velikih Lašč, na višini 620 metrov nad morjem, v neokrnjeni naravi in je z vseh strani obdana z gozdom, travniki in polji.

Obravnavane teme so bile skrbno izbrane in z njimi si beli glavo prav vsak čebelar, ki je prvič postavljen pred panj. Tako nam je g. Borštnik pokazal čebelarstvo opremo, ki jo uporablja, povedal nam je o pristopu k čebelam, razložil nam je, kako ocenimo moč čebelje družine, pokazal nam je, kako urediti čebelje gnezdo, prikazal je narejanje narejenca in ometenca, oskrbo roja ter oskrbo izrojenca, ogledali smo si postopek menjave čebelje matice, videli pa smo lahko tudi tehnologijo pridelave medu, propolisa in seveda cvetnega prahu. Predavatelj nam je pojasnil vlogo in delovanje visoke podnice, za katero lahko brez skromnosti trdimo, da je v samem vrhu tehnologije smukanja cvetnega prahu v svetovnem merilu. Seveda smo

Foto: Robert Kovačič

lahko pokušali tudi tri različne vrste cvetnega prahu, prav vsi udeleženci pa smo se strinjali glede izjemne kakovosti osmukanca in enostavnega delovanja osmukanika.

G. Borštnik nam je zagotovil za vsaj pet čebelarških sezon praktičnih izkušenj prednosti pred kolegi, ki se jim ni uspelo udeležiti tečaja, saj je bilo udeležencev hitro dovolj. Ob koncu lahko rečem, da smo čebelarji začetniki ta dva dneva živeli tako, kot dneve preživljajo prekaljeni čebelarji – obdani s čebelami in z veliko skrbjo za njihovo blaginjo in preživetje.

Robert Kovačič

Medeni puran v zelenjavni kotlovini

SESTAVINE:

2 kg puranjih prsi, olje, kostanjev med, 1,5 kg bele čebule, 0,5 kg šalotke, strok česna, 3 paprike (rdeča, zelena, rumena), 2 kg paradižnika, sol, poper, lovorjev list, majaron, timijan, kajenski poper, gobe: jurčki in golobice, belo vino (sovinjon), gorčica, gobova juha iz vrečke, kruhovi cmoki, slanina

Priprava:

Narezane koščke purana, ki so bili prej dva dneva v marinadi (začimbe, olje in med), popražimo na praženi čebuli in papriki, dodamo paradižnik (domač iz zamrzovalnika) ter vse skupaj dušimo pribl. 1 uro. Nato dodamo med. Postopno dodajamo začimbe, zalivamo s polsuhim belim vinom (sovinjon), dodamo še malce gorčice ter zgostimo z gobovo juho iz vrečke. Postrežemo s kruhovimi cmoki z jurčki, s slanino in seveda kostanjevim medom. Dober tek!

Foto: MB

Avtorji recepta: ekipa čebelarjev iz Vojnika in Blagovne

Vaš recept pošljite na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si

Čebelarja srebrna na Finger Lakes International Wine Competition 2016

V sredo, 6. julija 2016, so v gostilni Katrca v Ljubljani slovesno podelili medalje slovenskim vinarjem, ki so od 19. do 21. marca 2016 sodelovali na Finger Lakes International Wine Competition 2016 v Rochestru v državi New York v ZDA. Gre za eno izmed treh najpomembnejših ocenjevanj vinskih pijač v ZDA in hkrati za največje svetovno ocenjevanje vin, ki ima tudi dobrodelno noto. Organizatorji namreč vzorce vin po končanem ocenjevanju prodajo na dobrodelni dražbi, izkupiček pa je namenjen za brezplačna taborjenja za otroke in odrasle, ki so jih prizadela rakava obolenja in druge smrtno nevarne bolezni.

Med 37 slovenskimi vinarji, ki so na tekmovanju sodelovali z izborom 96 vin, sta se tekmovanja udeležila tudi čebelarja in izdelovalca medenih pijač g. Konrad Pogorevc iz Visol pri Slovenski Bistrici z medico iz gozdnega medu ter g. Gregor Jere iz Dobrunj pri Ljubljani s suho medico iz cvetličnega medu, medico iz kostanjevega medu in s penečo medico. Vsi štirje vzorci obeh čebelarjev so prejeli srebrne medalje.

Mednarodna žirija je sicer skupaj ocenjevala 3824 vzorcev vin iz 26 držav, ZDA (sodelovalo je vseh 51 ameriških zveznih držav) in iz Kanade (sodelovalo je šest zveznih držav), torej skupaj kar iz 83 držav. Slovenci smo osvojili 84 medalj: 1 veliko zlato, 6

Foto: MB

zlatih, 50 srebrnih in 27 bronastih. To je brez dvoma največji uspeh v minulih petih letih oz. od leta 2012, odkar Slovenci sodelujemo na tem tekmovanju. Med vsemi sodelujočimi evropskimi državami so največ priznanj prejela prav slovenska vina! Ugled naše države in kakovost slovenskih vin dokazuje tudi zastopanost Slovencev v mednarodni žiriji. V njej sta sodelovala prof. dr. Marin Berovič in Andreja Košir Gažovič.

Rezultatom primerno je bilo veselo tudi na podelitvi priznanj, ki je potekala v sodelovanju z veleposlaništvom ZDA v Sloveniji. Dobitnikom so medalje podelili veleposlanik ZDA, njegova ekselencja Brent R. Hartley ter člana žirije prof. dr. Berovič in ga. Košir Gažovič. Program podelitve je vodil Peter Poles.

G. Berovič je v uvodu povedal, da se je v obdobju od leta 2012, ko so slovenski vinarji prvič sodelovali na tekmovanju, Slovenija pojavila na zemljevidu najboljših vinskih držav, zato je njen ugled velik. Zaradi tega je še toliko bolj pomembno, da sta letos prvič sodelovala tudi slovenska čebelarja in prejela visoke ocene. Po podelitvi medalj je sledilo skupinsko fotografiranje in sproščeno druženje ob nagrajenih vinih.

Foto: MB

Prva vrsta, tretji z leve Konrad Pogorevc. Srednja vrsta, tretji z leve Gregor Jere.

MB

Slovinci dvakrat srebrni v Pragi

Na Mednarodnem srečanju mladih čebelarjev (IMYB), ki je od 30. junija do 3. julija 2016 potekalo v Pragi, so Slovenijo zastopali Marko in Luka Kričej ter Nik Javornik pod vodstvom mentorja Blaža Lovriča. V konkurenci 20 držav so fantje dosegli izjemen uspeh: Marko Kričej je zasedel 2. mesto med posamezniki, prav tako pa je srebrno medaljo osvojil tudi Luka Kričej med mešanimi mednarodnimi ekipami. Za ta uspeh čestitamo vsem tekmovalcem in njihovem mentorju! Ponosni smo na najboljši dosežek predstavnikov Slovenije, odkar se udeležujemo tega mednarodnega tekmovanja. Filmsko reportažo o dogodku si lahko ogledate na povezavi: www.youtube.com/watch?v=9S99UCeA8fo

MB

Foto: Blaž Lovrič

inž. JOŽE KUNSTELJ, s. p., ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ,
 telefon: 01 723 70 27, GSM: 031 893 276, e-pošta: jmkunstelj@amis.net
 Izdelujemo: 3-, 4- in 5-satna točila, plastična in INOX. Ponujamo motorije za točila, plastične ventile in posode za med s prostornino 50, 70, 100 litrov. UGODNO!

MIHA KUNSTELJ, s. p., ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ, telefon: 01 723 80 27,
 GSM: 031 352 797, e-pošta: jm-kunstelj@amis.net
 Izdelujemo: KLOBUKE, KAPE (mreža je odporna proti vročini), ROKAVICE, JOPIČE, KOMBINEZONE ipd.

“Tako kompletna zavarovanja, da ne gredo vsa v en kader.”

Lojze Kerin,
 Vinarstvo Kerin, Hiša frankinje, Straža pri Krškem

Izkoristite številne ugodnosti:

- ✓ možnost izbire nižje odbitne franšize,
- ✓ 15 % popust za nove zavarovance,
- ✓ 15 % popust za mlade prevzemnike kmetij,
- ✓ dodatni popust za imetnike Triglav kompleta,
- ✓ do 10 % stalnostni popust,
- ✓ dodatna ugodnost v naslednjem zavarovalnem letu.

Zavarovalnica Triglav

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Iščemo čebelam najprijaznejšo občino v letu 2016

ČZS, JSSČ v partnerskem sodelovanju s Semernarom Ljubljana iščeta čebelam najprijaznejšo občino v letu 2016. Namen natečaja je izboljšanje sodelovanja med lokalnimi skupnostmi in čebelarskimi društvi. Predstavniki čebelarskih društev najbolje veste, kako dejavna je vaša občina in kakšno je sodelovanje z njo, zato vas vabimo, da sodelujete v natečaju. Predlagatelji slovenskih občin so lahko izključno čebelarska društva. Prijavni obrazec dobite na spletni strani ČZS www.czs.si ali www.ohranimo-cebele.si. Na prijavnem obrazcu navedite vse dejavnosti občine za ohranjanje čebelarstva **v tem letu**, svoje trditve pa lahko podkre-

pite tudi s fotografijami. Izpolnjene prijavne obrazce pošljite na naslov ČZS, Brdo 8, 1225 Lukovica, najpozneje do **31. oktobra 2016**. Po tem datumu bo strokovna komisija v ožji izbor izbrala tri slovenske občine, ki se bodo potegovala za naziv Čebelam najprijaznejša občina v letu 2016. Predlagatelji občin bodo o rezultatih natečaja obveščeni elektronsko. Semernar Ljubljana bo vsem čebelarjem iz najboljših treh občin podarila po tri vrečke semen različnih medovitih rastlin. Za morebitne dodatne informacije vam je na voljo Nataša Lilek (natasa.lilek@czs.si, 040/436 519, 01/729 61 29). *Nataša Lilek, svetovalka JSSČ*

Natečaj Zlati medenjaki 2016

Obveščamo vas, da ČZS tudi v tem letu razpisuje natečaj za Zlati medenjaki. Natečaj je objavljen na spletni strani ČZS. V njem lahko sodelujejo izdelovalci medenjakov v treh temeljnih kategorijah:

- tradicionalni medenjaki** (pri teh pričakujemo tako replike kulturne dediščine medenjakov kot tudi ožvitev nekaterih že pozabljenih ali opuščanih načinov izdelovanja in oblik);
- medenjaki z dodatki začimb in zelišč ter drugih naravnih sestavin** (pri teh pričakujemo paleto najrazličnejše sodobne ustvarjalnosti v se-

stavi testa, prelivih, glazurah ali nadevih ter smiselno kombiniranje okusov in vonjev);

- inovativno in sodobno oblikovani medenjaki** (pri teh je poudarek na njihovih sodobnih oblikah in tehnoloških izvedbah, zato izdelovalcem svetujemo sodelovanje z oblikovalci, likovniki in drugimi strokovnjaki za to področje).

Medenjake skupaj s prijavnico, ki je sestavni del natečaja, dostavite na sedež ČZS na Brdu pri Lukovici najpozneje do 14. oktobra 2016. Več informacij dobite na spletni strani www.czs.si ali pri Tanji Magdič (tanja.magdic@czs.si). *Tanja Magdič, svetovalka JSSČ*

Senzorično ocenjevanje medu v Semiču letos odpovedano

Iz ČD Semič so sporočili, da letos ne bodo organizirali mednarodnega senzoričnega ocenjevanja medu.

Vzrok za odpoved prireditve v Semiču je izjemno slaba čebelarska letina. *Nataša Lilek, svetovalka JSSČ*

Označevanje hranilne vrednosti

Kot smo vas že obvestili, bo od decembra letos obvezno označevanje hranilne vrednosti živil. Podatki o tem ne bodo obvezni za nepredelane proizvode, ki vsebujejo eno sestavino ali kategorijo sestavin (med, cvetni prah, matični mleček ...), in za pijače, ki

vsebuje več kot 1,2 vol. % alkohola. Ali bo izjema tudi označevanje mešanice čebeljih pridelkov, ki jih prodajamo neposredno končnemu porabniku, pa do zdaj še ni znano. Pričakujte nadaljnja obvestila.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

Interesenti za čebelarske mojstre

ČZS nadaljuje zbiranje prijav interesentov za pridobitev naziva čebelarski mojster. Usposabljanje za pripravo na izpite bo v prihodnje izvedeno samo, če bo skupina zainteresiranih čebelarjev dovolj velika.

Ko bomo evidentirali zadostno število zainteresiranih, bomo za vse pripravili informativni sestanek. Prijave zbiramo na e-naslovu: marko.borko@czs.si.

ČZS

Obnova panjev – delavnice

ČZS v sodelovanju z JUB pripravlja delavnici o obnovi starih in zaščiti novih panjev. Delavnici bosta potekali 20. septembra 2016, prva ob 15. uri in druga ob 16. uri. Zaradi omejenega števila udeležencev

zainteresirane čebelarje prosimo, da svojo udeležbo prijavijo na e-naslovu: bostjan.kojek@czs.si.

Boštjan Kojek, svetovalec JSSČ

Vabilo izvajalcem čebelarskega izobraževanja

ČZS želi med predavatelje oz. izvajalce čebelarskih izobraževanj pritegniti večje število čebelarjev oz. poznavalcev čebelarstva. Vsi zainteresirani kandidati lahko več informacij in navodila za izpolnitev potrebnih obrazcev za licenciranje dobite pri g. Borku (051/637 204, marko.borko@czs.si). Kandidate

za predavatelje lahko predlagate tudi čebelarji sami, povabilo k vključitvi pa jim bo na vaš predlog posredovala ČZS. Prijave bo pregledala komisija UO ČZS za izobraževanje ter izbrane povabila k sodelovanju.

Komisija UO ČZS za izobraževanje

Jesenska opravila pri čebeljih družinah in svetovanja terenskih svetovalcev

V tem obdobju se že intenzivno pripravljamo na novo čebelarsko sezono, predvsem tako, da preverimo zimske zaloge hrane v čebeljih družinah. Pri krmljenju čebel moramo biti zelo previdni, saj že z zelo majhno napako lahko povzročimo ropanje. Če se nam to zgodi, moramo takoj ustaviti delo in pripriti zrela. Ker nam pri čebelah ostane še kar nekaj dela, ob morebitnih nejasnostih pokličite terenskega svetovalca, da vam bo ob vašem čebelnjaku svetoval, kaj in kako je treba še storiti. Čebelarji imamo tudi priložnost, da se udeležimo delavnic, ki jih organizi-

rajo terenski svetovalci na svojih območjih. Ne kaže pa zamuditi priložnosti, da pri vas opravijo še meritve na medu. Tako bodo izmerili vsebnost vode v medu in električno prevodnost, ki vam bo v pomoč pri določanju vrste medu. Skupaj lahko preverite tudi, ali so podatki na vaših nalepkah za med pravilno izpolnjeni in ali pravilno vodite čebelarsko dokumentacijo. Terenski svetovalci so vam torej na voljo tudi v jesenskih mesecih. Izrabite njihovo svetovanje, saj boste tako prejeli odgovore na vaša odprta vprašanja.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ

Svetovanja terenskih svetovalcev v septembru

Datum	Čas	Izvajalec	Kraj	Kontakt
Izpolnjevanje dokumentacije po SDHNC				
1. sep.	8.00	Mitja Bavdaž	Društveni prostor ČD Nova Gorica	030/604 034
6. sep.	18.00	Cetina Miroslav	Učilnica št. 10 Ljudska univerza, Ljubljanska cesta 2, Postojna	030/604 046
9. sep.	18.00	Dušan Milinkovič	Čebelarski dom Sela pri Otovcu	030/604 090
27. sep.	18.00	Klavdijo Babič	OŠ Dekani, Dekani 32, Dekani	030/604 036
30. sep.	19.00	Uroš Smolar	Društveni čebelnjak ČD Ruše, Falska cesta 15, Ruše	041/278 425
Spletne aplikacije				
2. sep.	8.00	Mitja Bavdaž	Društveni prostor ČD Nova Gorica	030/604 035
4. sep.	10.00	Praper Pavel	Šolski čebelnjak Prevalje	030/604 087
23. sep.	19.00	Uroš Smolar	Društveni čebelnjak ČD Ruše, Falska cesta 15, Ruše	041/278 425
Izpolnjevanje dokumentacije po SDHNC in spletne aplikacije				
3. sep.	10.00	Klavdijo Babič	Učni čebelnjak v Hrastovljah	030/604 036
7. sep.	18.00	Tomaž Pintar	Pri Šprajcarju v Britofu	041/971 121
16. sep.	18.00	Roman Marinko	V prostori krajevne skupnosti Notranje Gorice	030/604 008

Urniki usposabljanj v septembru

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
3. sep.	10.30	Čebelje paše v Sloveniji	Jure Justinek	Kulturna dvorana dr. Franceta Prešerna na Breznici	g. Pfajfar 041/437 462
14. sep.	18.00	Oskrba družin za uspešno prezimovanje	Vlado Auguštin	Hotel Bela krajina, Cesta bratstva in enotnosti 32, Metlika	ga. Kokot 031/393 818
21. sep.	18.00	Oskrba družin za uspešno prezimovanje	Vlado Auguštin	ČRIC Gorenjske, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Finžgar 041/633 185

Podatki o gibanju tehtnic od 21. 6. 2016 do 20. 7. 2016

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis dogajanja
Bela krajina, Poljanska gora	15,5	Lipa, kostanj
Bistriško Pohorje	7,6	Smreka
Bled	8,5	Lipa
Braslovče	8,7	Smreka
Brežice	4,7	Lipa, kostanj
Dolenjske Toplice	-4,7	Ni medilo
Goričko, Dankovci	4,5	Lipa, kostanj
Goriško, Šempeter	-3,7	Ni medilo
Gorjanci, Kostanjevica na Krki	8,7	Kostanj
Ilirska Bistrica	6,7	Lipa
Kanalsko, Tolminsko	14,4	Lipa
Kočevski rog	24,3	Gozd, lipa
Bohor - Lisca	6,0	Smreka
Jelovica	20,7	Smreka
Koper, Dekani	-2,5	Ni medilo
Kostrivnica, Lahomno	-0,1	Ni medilo
Kozjak, Veliki Boč	11,8	Smreka
Kranjska Gora	20,8	Smreka
Krim-lška vas	-1,2	Ni medilo
Krško, Sevniško	1,9	Kostanj
Laško, Malič	1,9	Gozd, lipa

Lendava	-4,7	Ni medilo
Ljutomer	5,1	Lipa, kostanj
Logaška planota, Menišija	0,9	Gozd, lipa
Goriška Brda	-2,0	Ni medilo
Lovrenško Pohorje	16,6	Smreka
Metlika	11,4	Lipa, kostanj
Mašun	7,8	Gozd, lipa
Podčetrtek	2,0	Lipa
Pokljuka	15,8	Smreka
Ptuj, Haloze	7,0	Lipa
Mali Bakovci	-2,1	Ni medilo
Ribniško Pohorje	17,5	Smreka
Slovenska Bistrica, Oplotnica	5,8	Kostanj, lipa
Slovenske gorice, Korena	3,9	Gozd
Stojna	6,7	Gozd, lipa
Snežnik, Grajševka	7,0	Gozd, lipa
Travnica gora	-0,4	Ni medilo
Trnovski gozd	6,1	Lipa
Vransko, Prebold	-2,6	Ni medilo
Vrhnik, Borovnica	-4,5	Ni medilo
Žužemberk	7,8	Lipa
Šenčur - Kranj	4,7	Lipa
Zreško Pohorje	8,1	Smreka
Ljubljana mesto	0,1	Travniki

Podatki o gibanju tehtnic od 21. 7. 2016 do 20. 8. 2016

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis dogajanja
Bela krajina, Poljanska gora	-3,2	Ni medilo
Bistriško Pohorje	-2,0	Ni medilo
Bled	-5,4	Ni medilo
Bohor - Lisca	-0,7	Ni medilo
Braslovče	-9,5	Ni medilo
Hrušica	12,8	Hoja
Dolenjske Toplice	-3,5	Ni medilo
Goriška Brda	-4,1	Ni medilo
Goriško, Šempeter	-2,3	Ni medilo
Gorjanci, Kostanjevica na Krki	-5,3	Ni medilo
Ilirska Bistrica	1,1	Gozd
Jelovica	-3,7	Ni medilo
Kanalsko, Tolminsko	-3,1	Ni medilo
Kočevski rog	-5,0	Ni medilo
Koper, Dekani	-6,9	Ni medilo
Kostrivnica, Lahomno	-9,8	Ni medilo
Kozjak - Veliki Boč	-3,6	Ni medilo
Javorniki, Cerknica	23,2	Hoja
Kranjska Gora	-4,2	Ni medilo
Krim-lška vas	-0,2	Ni medilo
Krško, Sevniško	-5,1	Ni medilo

Laško, Malič	-3,0	Ni medilo
Lendava	-2,5	Ni medilo
Ljubljana mesto	-1,3	Ni medilo
Ljutomer	6,5	Ajda, nedotika, zlata rozga
Logaška planota, Menišija	2,9	Gozd
Lovrenško Pohorje	-4,2	Ni medilo
Mali Bakovci	-3,2	Ni medilo
Mašun	23,7	Hoja
Metlika	-1,8	Ni medilo
Podčetrtek	-1,2	Ni medilo
Pokljuka	-7,8	Ni medilo
Ptuj, Haloze	-0,3	Ni medilo
Ribniško Pohorje	-5,0	Ni medilo
Slovenska Bistrica, Oplotnica	-4,7	Ni medilo
Slovenske gorice, Korena	-3,3	Ni medilo
Snežnik, Grajševka	20,5	Hoja
Stojna	9,3	Hoja
Šenčur - Kranj	-3,2	Ni medilo
Travnica gora	-0,8	Ni medilo
Trnovski gozd	-3,2	Ni medilo
Vransko, Prebold	-2,6	Ni medilo
Vrhnik, Borovnica	-1,5	Ni medilo
Zreško Pohorje	-2,3	Ni medilo
Žužemberk	-4,4	Ni medilo

PRODAM

Svež matični mleček, pakiran po 40, 150 ali 700 g, na željo pošljemo tudi po hitri pošti, tel.: 031/484 527.

Matični mleček in gozdni med v sodih, tel.: 041/804 413.

Cvetni prah, zamrznjen, pakiran po 5 kg, tel.: 040/990 360.

Cvetni prah, sveže zamrznjen (okolica Celja), tel.: 051/610 398.

Cvetni prah, zamrznjen, letošnji, osmukan v neokrnjeni naravi Bohinja, tel.: 031/330 972.

Letošnji cvetni prah, posušen ali zamrznjen, možnost pošiljanja po pošti, tel.: 041/236 256.

Letošnji posušen in očiščen cvetni prah, ugodno, lahko tudi v večjih količinah, tel.: 040/845 113.

Akacijev, cvetlični, lipov in gozdni med ter med oljne ogrščice, tel.: 041/784 775.

Akacijev, cvetlični, kostanjev, gozdni in hojev med, cena po dogovoru, tel.: 041/252 695.

Akacijev, cvetlični, kostanjev in gozdni med ter letošnji svež matični mleček, tel.: 041/587 573.

Akacijev, cvetlični, kostanjev in gozdni med, tel.: 041/643 003.

Akacijev, cvetlični, lipov in kostanjev med, tel.: 040/217 542.

Lipov med, v nepovratni embalaži po 15 in 25 kg, kakovosten (Bela krajina – Semič), tel.: 040/306 083.

Kostanjev med in matični mleček, tel.: 040/412 640.

Hojev med v sodih, letošnji, tel.: 041/581 444.

Letošnji, kakovosten cvetlični, kostanjev, gozdni in hojev med, tel.: 070/869 248.

Tri čebelje roje in štiri naseljene prašilčke, tel.: 041/643 440.

Tri gospodarske družine v LR-panjih in več rezervnih čebeljih družin na AŽ-satih, z letošnjimi maticami, pripravljenih na zimo, ugodno, tel.: 031/753 345.

Osem čebeljih družin v dveh nakladah AŽ-panjev, tel.: 040/432 780.

Čebeljo družino na 9 AŽ-satih, naseljen 10-satni AŽ-panj, čebelji roj v AŽ-panju in drugo opremo (Koroška), tel.: 041/781 716.

Čebelje družine na 5 AŽ-satih z letošnjimi maticami (okolica Krškega), tel.: 064/106 244.

Čebelje družine na 6 ali 7 AŽ-satih, zdrave in nakrmljene, tel.: 041/868 121.

Čebelje družine na AŽ- ali LR-satih, lahko s panji (Dolenjska), tel.: 040/838 956.

Nekaj čebeljih družin na AŽ-satih (Pivka), tel.: 031/842 020.

Nekaj zdravih in močnih čebeljih družin na LR-satih (okolica Ljubljane), tel.: 041/812 057.

33 starejših 9-satnih AŽ-panjev, potrebnih obnove, po 10 EUR za kos, tel.: 040/845 113.

Nov 7- in 10-satne AŽ-panje, tudi 3-etažne, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Nov 9-satni AŽ-panj, tel.: 041/874 488, 01/366 65 10.

18 AŽ-panjev ter originalno čebelarstvo obleko s klobukom, št. 54, tel.: 051/222 797.

Velike Kirarjeve panje, nenaseljene, rabljene tri leta, cena po dogovoru, tel.: 041/471 150.

Nov 1/1 LR-panje, kompletno, tel.: 031/301 622.

Zabojnik s 16 naseljenimi trietažnimi AŽ-panji, na šasiji, prevoz s traktorjem, tel.: 040/845 113.

Zabojnik za prevoz 42 AŽ-panjev, v celoti obnovljen, tel.: 041/330 669.

Tovornjak TAM 4500 s 60 panji, tel.: 041/560 075.

TAM 5000 za 60 10-satnih AŽ-panjev, s prometnim dovoljenjem in A-testom, ter letošnji cvetlični med, tel.: 051/678 102.

Kovinski pitalnik za hranjenje čebel v AŽ-panju s platenkami fruca, brez utapljanja, puščanja ali ropa, tel.: 041/679 980.

PVC-pitalnike za platenke, za AŽ-panje, brez razlivanja, tel.: 041/722 102.

Satni izolator, nov 12-satni trietažni AŽ-panj, osmukalnik, sublimator, hlapilnike, tel.: 051/640 305.

Starejše trisatno točilo, kovinsko (območje Maribora), tel.: 041/668 754.

Električno točilo, korito za odkrivanje satja, kuhalnik voščin, električni potopni grelec, ospalnik in dve posodi za med, tel.: 041/337 186.

Revijo Slovenski čebelar od leta 1978 do 2016, tel.: 041/781 716.

KUPIM

Večjo količino čebeljega voska, tel.: 040/462 613.

Čebelje roje, tel.: 051/365 716.

Deset čebeljih družin v AŽ-ali LR-panjih, tel.: 051/807 784.

ODDAM

Čebeljak s šestimi naseljenimi AŽ-panji, z vso čebelarstvo opremo, ter vikend in sadovnjak, zelo ugodno (obrobje Maribora), tel.: 031/380 674.

IŠČEM

Pomoč pri izdelavi čebelnjaka in različnih tipov panjev za Društvo prijateljev mladine Levi breg – Velenje, Sekcija za čebelarstvo in zeliščarstvo, tel.: 041/263 738.

Nakup panjev PO AKCIJSKIH CENAH v spletni trgovini:

Cebelar.net

PANJ AŽ 10 SATNI
99 EUR

PANJ AŽ 5 SATNI
39 EUR

PANJ LR 10 SATNI
79 EUR

Medom d.o.o., Dolnja Bitnja 19 a, 6255 Prem, info: 041 222 665

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in topljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

APIS M&D

**ČEBELARSTVO
MARKO DEBEVEC**

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: 01/755 12 82, faks: 01/755 73 52

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
16.00–18.00
ob sobotah 9.00–12.00
apis.md@siol.net

AŽ-PANJI 10-SATNI

TRIETAŽNI AŽ-PANJ

NAKLADNI AŽ-PANJ

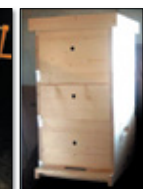
PRAŠILČEK
AŽ 3-, 5-, 7-IN 9-SATNI

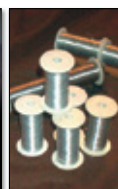
GRELNIKI ZA
MED 187 EUR

KAKOVOSTNA RSF-
TOČILA IN POSODA

STANDARDNI LR-
IN DVOTRETINJSKI
LR-PANJ

ŽICA ZA SATNIKE
250 g RSF - 4,8 EUR
250 g CINKANE -
2,9 EUR

PREDELAVA
VOSKA V
SATNICI
SAMO 1,19 EUR/KG

SATNIKI:
AŽ-VRTAN,
LEPLJEN,
ZBIT
LR-STANDARD
LR 2/3

KRMLNIK
ZA PLASTENKO

STIMI
KOLIČINSKI POPUST nad 100 KG
KOLIČINSKI POPUST nad 200 KG

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov). ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,19 EUR/kg. ■ Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Odkupujemo vosek po največ 7,00 EUR/kg. ■ Priznava vzrejališče čebeljih matic Debevec. Sprejemamo naročila. ■ Prodamo čebelje družine na AŽ- in LR 2/3-satih (Farrar). Sprejemamo naročila

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.

Trgovina in proizvodnja: Vrhnika, Opekarska 16

Zgodba o dišečih nageljnih, ljubečem srcu, slovenskem medu in tradiciji

To ni povsem navadna embalaža. To je embalaža z zgodbo o lepoti in romantičnosti slovenskega podeželja. Podeželja, kjer že stoletja dolgo, sredi čiste in neokrnjene narave, v tesnem sožitju z avtohtono kranjsko sivko, generacije slovenskih čebelarjev pridelujejo slovenski med.

Kvalitetno izdelana, s slovensko ljudsko tradicijo navdahnjena in okolju prijazna darilna embalaža je na voljo v petih različnih velikostih, primernih za steklenico in vse štiri kozarce za slovenski med.

AKI

akiizlake.si/med ♥ info@akiizlake.si ♥ 03 703 15 90

Vse za čebelarje in ljubitelje medenih dobrot.

www.cebelarski-center.eu

Čebelarski center Lenart

info@cebelarski-center.eu

041 474 897 • 031 752 626
 Partizanska cesta 31, Lenart

Čebelarstvo in vzreja matic **Jožica in Jožef Tratnjek**

Žižki 93, 9232 Črenšovci

Pri nas dobite kakovostne in označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev. Vzreja poteka pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti, tudi v tujino.

Tel.: 041/886 652, 031/574 775, e-pošta: joze.tratnjek@siol.net

N O V O!!! PRŠILNIK

Novi pršilnik ustvarja zelo fino meglo, primerno za pršenje pripravkov za zatiranje škodljivcev na različnih področjih (čebelarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo ...). Preprosta uporaba in priprava zelenih koncentracij.

Imetniki katerega od starejših modelov imajo ob nakupu priložnost starega zamenjati z novim ter si s tem zagotoviti dodatni popust. Po dogovoru je mogoč tudi prikaz delovanja ekopršilnika v posameznih čebelarskih društvih.

Informacije o pršilniku in prodaji po tel. št.: 041/718 743 in 041/833 056 ali na e-naslovu: brane.avsec@siol.net.

Izdelano v Sloveniji

**MIZARSTVO
KRŽE**
1930

Prašilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4% popust pri nakupu v vrednosti več kot 42 EUR.

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (činkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

**MIZARSTVO
KRŽE**
1930

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
Telefon/faks: 01/ 755-13-17
GSM: 041 420 200
E-pošta: spelakrže@yahoo.com

Prvi parfem s slovenskim medom

Nova dišava »Medena noč« je prvi parfem z vonjem slovenskega medu za ženske. Ekskluzivno ga za Čebelarstvo Noč, Boštjan Noč, s. p., polnijo v Franciji. Njegova nežna sestava priključuje spomin na najzlahotnejše rože, na tople zgodnje poletne večere, na nežen podton medu, ki ga je zaznati samo toliko, da si vonj zaželite ujeti še enkrat. »Medena noč« je parfem za samozavestno in sodobno žensko. Pri ženskah hodi ta samozavest in urejenost z roko v roki, oboje pa izvira iz energije, ki jo izžarevajo, energije, ki pove, kako dobro se počutijo v svoji koži. Na vse troje vpliva tudi izbira prave dišave. Moški, prava izbira za ženske okoli vas je PARFUM »MEDENA NOČ«!

Naročila sprejemamo na e-naslovu: parfum.noc@gmail.com

Čebelarški center Gorenjske v Lescah, Rožna dolina 50 a, vam omogoča:

- izdelavo satnic iz vašega voska,

- odkup voska,

- nakup AŽ- in LR-satnic.

Vse informacije dobite na: www.cricg.si ali 031/628 499

Medikoe!

Propo Steam - uparjalnik propolisa

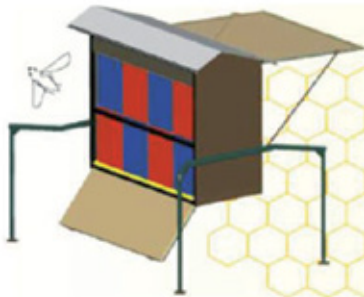
Eden od najučinkovitejših instrumentov za zdravljenje težav respiratornega sistema. Vdihavanje propolisa preko posebne cevi in profesionalne maske. Primeren za čiščenje ledbečnih delcev, mikrobov in organskih topil iz zraka.

Koncentrati za mešanje v med

Pri nas dobite tudi kakovostne koncentrate za mešanje v med iz ameriškega slamnika (125 g), soka rdeče pese (125 g) in smrekovih vršičkov (500 g).

Medikoe! d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 775
info@medikoe!.com, www.medikoe!.com, www.s-mediko.com

NOVO

»Čbelica na rajžo gre«

Izdelava prevoznih čebelnjakov
prilagodljiva notranja stena

Anton Ciglič, s.p.
www.cebelnjaki.si, info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

KONIGIN
Tovarna čebelarске opreme iz Madžarske

www.konigin-trade.com

Nudimo Vam proizvode s 4-letno garancijo po zelo ugodnih konkurenčnih cenah z dostavo na dom

Obiščite nas na sejmi in izkoristite 10% sejmski popust!
Sejmi: Bjelovar, Pazin, Celje, Zagreb, Opatija in Split

Telefon: +386 31 266 193, +36 70 360 2881, E-mail: fodor@konigin-trade.com

**CVETO POLAJNER
1936–2015**

Pokojni Cveto je bil zanimiv človek vesele narave. Poleg članstva v čebelarstvu je bil dejaven tudi v pevskem in planinskem društvu. Čebelariti je začel leta 1986, občasno je čebelaril z nekaj družinami. Svoje čebele je naseljeval v različne panje in jih po svoji presoji spreminjal. Vedrino mu je z obzira izbrisala ženina bolezen. Žal je bolezen tudi njega vzela prezgodaj. Ohranili ga bomo v spoštljivem spominu.

ČD Kočevje

**IZIDOR STRMČNIK
1951–2016**

Na lep spomladanski poneedeljek, 16. maja 2016, smo se z žalostjo v srcih poslovili od prijatelja čebelarja in lovskega tovariša, ki nas je zapustil po kratkotrajni, a hudi bolezni. Izidor se je v ČD Žerjav dejavno vključil leta 2007, čeprav je kot dolgoletni lovec in velik ljubitelj narave že precej pred tem pomagal teti in stricu pri čebelarjenju ter pri graditvi in ureditvi okolice čebelnjaka na obronkih Pogorevca, kjer se je po končanem lovu v miru predal opazovanju čebelic. Bil je miren in čuteč prijatelj in kot takega ga bomo ohranili v spoštljivem spominu.

ČD Žerjav

**MIRKO ŽAGAR
1928–2015**

Mirko se je rodil v Gorenju pri Kočevju, ki je tudi rojstni kraj znanega čebelarja in pisca Jurija Jonkeja. Čebelariti je začel pri 19 letih. Čebelarstvo je uspešno razvijal, kupil vozilo in svoje čebele prevažal na paše. V najboljšem obdobju je skr-

bel za 70 družin. Zgodaj se je vključil v upravne organe društva. Bil dolgoletni član zdravstvene komisije in preglednik čebel. Kar 20 let je vodil blagajno društva in kot trgovec nekajkrat priskrbel sladkor za čebele. Za svoje požrtvovalno delo v društvu je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. V zadnjih letih je čebelarstvo nekoliko zmanjšal, saj se je ukvarjal predvsem s svojim gozdom. Leta 2013 je bil imenovan za gozdarja leta. Česar koli se je lotil, je svoje delo opravil z odliko. V trajnem spominu ga bomo ohranili predvsem zaradi njegovega dela na različnih področjih.

ČD Kočevje

**ANTON ERČULJ
1934–2014**

Avgusta letos bo minilo dve leti, odkar se je za vedno poslovil mož, oče, dedek in pradedek Anton Erčulj iz Zagorice. Po upokojitvi je ves prosti čas namenil svojim pridnim in marljivim čebelam, kakršen je bil tudi on sam. Delo z njimi mu je bilo vedno v veselje in zadovoljstvo, svoje dragoceno znanje pa je rad delil z mladimi, nadobudnimi čebelarji. Ob tej priložnosti se še enkrat zahvaljujemo praporščakom, ki so ga skupaj z drugimi člani društva pospremili k večnemu počitku.

Žena Marija, sin Anton in hči Majda z družino

**IVAN ŠUŠTAR
1930–2014**

Konec leta 2014 nas je zapustil čebelar Ivan Šuštar, rojen 24. junija 1930 v Novokračinah. Čebelariti je začel z dvema panjema, ki mu jih je podaril tast. Čebelarsko znanje je pridobival na delavnicah po vsej Sloveniji. Kot član društva

ter upravnega in nadzornega odbora ČZS je bil pobudnik postavitve doprskih kipov bistriškega čebelarja Antona Žnideršiča, in to tako na ČZS kot na OŠ Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici. Na njegovo pobudo inovativnim čebelarjem Slovenije podeljujejo priznanje, poimenovano po omenjenem bistriškem čebelarju, zaslužen pa je tudi za to, da je bila ob 90-letnici ilirskobistriškega čebelarskega društva na njegovi hiši postavljena spominska plošča. V največje veselje mu je bilo posredovanje čebelarskega znanja tistim, ki so se čebelarjenja šele lotili. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ČD Anton Žnideršič
Ilirska Bistrica

**STANISLAV ŽMITEK
1927–2016**

1. maja smo se poslovili od našega dolgoletnega člana Stanislava Žmitka - Stojka. Že kot otrok je pomagal očetu, predvsem pri prenašanju čebel, ki so bile takrat še v kranjcih, na visokogorske pašnike in nazaj v dolino. Ob vračanju v dolino so bili panji tako polni medu, da mu je med, kot je rad dejal, po zadnji plati tekel v škornje. Sam je začel čebelariti leta 1980 in že kmalu je svoje čebelarstvo povečal na 80 družin. Prevažal jih je tako po Sloveniji kot po Hrvaški. V obdobju od leta 1991–1996 je bil tudi predsednik našega društva. Leta 2005 je prevzel vodenje pašnega reda. V društvu je bil dejaven vse do zadnjega, v njem pa je s svojimi izkušnjami bogatil znanje članov. Zato ga bomo ohranili v lepem spominu. Za svoja dela je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje ter bronasto značko ČZS za 30 let zvestobe.

ČD Bohinj

Za člane ČZS nudimo 7% popust pri nakupu čebelarke opreme v vrednosti nad 50 EUR. Pri nakupu sladkorja v količini večji od 200 kg pa prejmete 11% popust na vso opremo Lyson.

LYSON

Točilo 6 kaset kombinirano za AŽ in LR, avtomatsko samoobračalno
cena: **1.620,16 €**

Točilo 4 satno univerzalni koš, motorni pogon
cena: **547,00 €**

Zaščitni kombinezon več vrst
že za **32,00 €**

Inox sončni topilnik - mali
cena: **184,46 €**

Satnice LR in AŽ
cena: **1,15 €**

Komora za dekrystalizacijo medu
cena: **1.100 €**

LR panj iz polistirena
cena: **74,50 €**

-15% popust

Trietažni panj AŽ 10 satni standard s kontrolo varoe,
~~cena: 179,00 €~~

NOVA CENA: 152,15 €

Panj AŽ 10 satni standard s kontrolo varoe
cena: **115,00 €**

Pogače in sladkor za krmljenje čebel - ugodno

*vse cene vsebujejo DDV

Ostalo čebelarstvo opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Delovni čas: pon-pet 09:00-13:00 in 16:00-19:00, sob 08:00-12:00

Belokranjski hram d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 16, 8340 Črnomelj, M: +386 40 745 750, +386 40 748 588, +386 31 695 485
www.belokranjski-hram.si, facebook-belokranjski hram, E: info.belokranjski-hram@t-2.si

GlasiloslovenskičebelarjejeustanoviloSlovenskočebelarstvodruštvozaKranjsko,Štajersko,KoroškoinPrimorskoleta1898.IzdajagaČebelarstvoslovenskeZveze Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

KONTAKTNI PODATKI ČEBELARKE ZVEZE SLOVENIJE: Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Anton Tomec, tajnik: 01/729 61 02, 031/236 041, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si. **Uredništvo:** Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskecebelar.php.

Priznana rejska organizacija: dr. Peter Kozmus, strokovni vodja: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si. **Opazovalno-napovedovalna služba:** Jure Justinek, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, jure.justinek@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, <https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/ČebelarstvoslovenskeZvezeSlovenije>. **ČebelarstvoslovenskeZvezeSlovenijeKnjižnicaJanezaGoljčnika:** vsak prvi delovni četrtek v mesecu od 13. do 17. ure: 01/729 61 11, cebelarskaknjiznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php. **Ohranimo čebele:** www.oхранimo-cebele.si. **Sklad za ohranitev kranjske čebele:** www.czs.si/sklad.php. **Spletna trgovina ČZS:** www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI JAVNE SVETOVALNE SLUŽBE V ČEBELARSTVU: Lidija Senič, vodja službe: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Augustin, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si, Boštjan Kojek, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 10, 030/604 015, bostjan.kojek@czs.si, Tanja Magdič, svetovalka specialistka za ekonomiko: 01/729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si, Nataša Klemenčič Štrukelj, svetovalka specialistka za ekonomiko, 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si, mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka, 01/729 61 24, zlatica.kovacevic@czs.si.

Uredniški odbor: Marko Borko, Brane Borštnik, Stanislav Drev, Vladimir Fajdiga, Janez Gregori, prof. biol., mag. Andreja Kandolf Borovšak, Borut Preinfalk, dr. vet. med.

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, oglasi in mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarstvom terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrt strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi).

Naklada: 7780, tiskano: 26. 8. 2016

Glasiloslovenskičebelarje, ki ga izdajata ČebelarstvoslovenskeZveze Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS pod zaporedno številko 585.

Izdajata Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNICE
 ☎(05) 368 45 80, ☎(05) 368 45 81
 GSM 051 614 683

www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
 PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
 ☎(01) 729 61 30, e-mail: cebelarna.lukovica@gmail.com

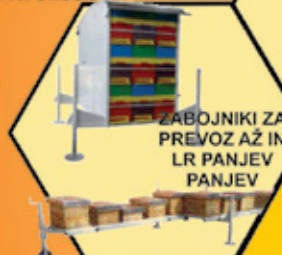
-PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV
 -CEDILA
 -KADILNIKI
 -ZAŠČITNA OPREMA
 -PANJI IN OPREMA
 -SATNICE
 -OSTALI ČEBELARSKI
 PRIPOMOČKI

NAROČENO
 POŠLJEMO
 TUDI PO
 POŠTI!

BATUJE	PE LUKOVICA
pon-pet 8 00-11 30	pon-pet 9 00-13 00
12 30-15 00	13 30-17 00
sob ZAPRTO	sob ZAPRTO

ZABOJNIKI ZA
 PREVOZ AŽ IN
 LR PANJEV
 PANJEV

ZABOJNIKI
 RAZLIČNIH
 DIMENZIJ

PARNI TOPILNIKI
 VOŠČIN, SONČNI
 TOPILNIKI LESENI IN IZ
 NERJAVEČEGA
 MATERIALA ZA
 1 ALI 2 SATA,
 PREŠE ZA VOŠČINE

NALEPKE ZA MED,
 MEDENE PIJAČE,
 CVETNI PRAH IN
 PRELEPKE

OBIŠČITE NAS
 V NAŠI SPLETNI
 TRGOVINI
 WWW.KIPGO.NET

IZPARILNIK ZA
 OKSALNO KISLINO

12 in 220V

Video o delovanju
 izparilnika na naši
 spletni strani!

Čebelarjem z
 veljavno člansko
 izkaznico priznamo 4%
 popusta pri gotovinskem
 nakupu v vrednosti nad 50
 EUR v naših prodajalnah.

PANJI
 LR 1/1 IN LR 2/3
 TER POSAMEZNI DELI
 LR PANJEV

IZDELUJEMO:
 -PRAŠILČKE: 3S,
 4S, 5S, 7S
 -PANJE AŽ: 9S, 10S,
 po naročilu 11S, 12S
 -PANJE AŽ 3E 9S,
 10S, po naročilu 11S
 -PANJI AŽ KOZINC
 11+3

ČISTEJŠI
 CVETNI PRAH

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
 AŽ IN LR PANJ
 VEČJA KOLIČINA CV.
 PRAHU
 IZDELUJEMO PANJE
 AŽ Z NOTRANJIM
 SMUKALNIKOM

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

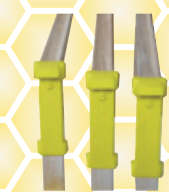
GSM.: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME ČEBELARSTVO - TRGOVINA

PLASTIČNO OBEŠALO

PITALNIK 5l

VSE ZA OBNOVO IN IZDELAVO PANJEV

PLASTIČNA TESTNA MREŽA

MATIČNA REŠETKA

ČEBELJE POGAČE

OJAČANA RAZSTOJŠIŠČA

IZOLACIJSKA PENA

Delovni čas: od pon. do čet.: 08-12 in 15-18, pet.: 08-15

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.